

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Rubinek Gyula az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Buday Barna.

Szerkesztőség:

Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Miskolezi 1908. évi XI. országos sörárpavásár.

Az OMGE. a Borsodvármegyei Gazdasági Egyesület, a miskolezi kereskedelmi és iparkamara és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével közösen Miskolcra 1908. évi augusztus hó 24-én, hétfőn országos sörárpavásárt rendez.

A vásárra csak kicsépeált készáru jelenthető be. Asztagokban, keresztekben lévő csépelelt árpa eladásra nem jelenthető be.

A vásáron résztvevni óhajtó eladó árpájából legkésőbb augusztus 21-ig faj és minőség szerinti mintául 5 kilogrammot tartozik a vásárbizottság ezimére Miskolcra, Széchenyi-utca 49. beküldeni. Ezen mennyiségen kívül az esetben, ha az eladással a Magyar Mezőgazdák Szövetkezte bizatik meg, ugyanazon mintából a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének ezimére (Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám) is 4 kilogrammot beküldeni.

A vásárbizottság a termesztoőknek bejelentési íveket küld, melyeket a vásáron résztvevő termesztoők az adatok pontos megjelölésével a vásárbizottságnak s amennyiben az eladással a Magyar Mezőgazdák Szövetkezte bizatik meg, annak egy-egy példányban az árpamintával egyidejűleg beküldeni tartozik.

Bejelentési ívek az OMGE.-nél is kaphatók.

Semmisség vagy megtámadhatóság?

Mikor egy-egy miniszterünk kiszabadul a parlamenti szerűn folyó tülekedésből, kapja magát és bele-bele hajit a közélet vizébe egy-egy többé-kevésbé súlyos követ, törvényjavaslatot, reformtervezetet vagy ezekhez hasonló dolgot. A kö nagyot locsosan és magára vonja a közfigyelmet, a vitzükör fölháborodik, forrásnak és hevas gyűrűzésnek indul, de a gyűrűk mindinkább ellapulnak, elcsendesülnek, a vitzükörre lassan ismét reá fekszik a politikai viszonyok által táplált nihilizmus, a meddő

magyar Nirvána, a nagy semmi s az állapotok maradnak a régiben.

Legujabban egy csomó ilyen követ hajigáltak el a kormány tagjai. Láttuk az adóreform tervezetét, amelylyel mindenki elégedetlen, a perrendtartásnak, a végrehajtási eljárásnak, a büntetőtörvénykönyvnek és eljárásnak novelláit s az új ipartörvény tervezetét.

Az uszoratórvény reformjának terve vet még gyűrűket a többi között, amelyek közérdeklődésre számíthatnak. A napisajtó nagy része és bizonyos érdekkörök agyonhallgatással honorálják ezt a rendkívül fontos és hasznos tervezetet. Mindez megfeythető okokból történik, mert a javaslatban kontemplált őszinte és erélyes rendelkezések nem vonhatják magukra azoknak a tetszését, akik mindig nagy általánosságban a nagy forgalom érdekeit és a kereskedelmi szabadság védelmét hangoztatják, valójában pedig csak jogosulatlan előnyöket féltenek és a saját kis üzleteiknek puskaporát akarják szárazhelyre juttatni. A javaslat szigorát sokszor olyan oldalról is érik támadások, ahol a jóhiszeműséget kétségbevonni nem lehet s ezeknek a komoly tudomány igényeivel fellépő kifogásoknak egyikével akarok most foglalkozni.

A javaslatnak 6. §-a szerint semmis minden oly szerződés, amely által az egyik szerződő fél a másik fél szorult helyzetének, könnyelműségének, értelmi gyengeségének vagy tapasztalatlanságának kihasználásával oly vagyoni előnyt köt ki vagy szerez a maga vagy harmadik személy javára, amely a saját szolgáltatásának értékét az eset körülményeihez képest feltűnően aránytalan mértékben meghaladja.

A törvényjavaslat tehát az uszorás jellegű szerződések semmis voltát akarja kimondani. Ezzel szemben több helyről, különösen pedig a Magyar Jogász-Egylet tanácskozásainak során számottevő jogászok részéről kifogások merültek fel a semmisség ellen. Emé jogászok nézete szerint a javaslat tulla a czélon és eleget volna az is az uszora által megtámadott érdekek védelmére, ha a törvény az uszorás jel-

legű szerződéseket nem semmissékké, hanem csak megtámadhatókká nyilvánítaná. Hogy a kérdéssel tisztában lehessünk, ismernünk kell a semmisség és a megtámadhatóság fogalmát. A semmis szerződés abszolute hatálytalan, vagyis olyan, mintha soha meg sem kötöttet volna. A megtámadhatóság fogalma nem terjed ennyire. Ami megtámadható, az magában még nem hatálytalan és csak a bírói ítélet által lesz azzá. A megtámadott ügylet csak azokra a jogviszonyokra vagy személyekre nem bír hatálylyal, amelyekre nézve a bíró hatályától ítéletileg megfosztotta.

A fő különbség pedig a kettő között abban áll, hogy a semmisséget mint kész jogi tényt a bíró hivatalból figyelembe veszi, a megtámadásnak pedig csak az arra jogosult félnek kérelme, keresete vagy panasza folytán adhat helyet. A megtámadás a sértett fél indítványától, tehát annak vagy képviselőjének akaratától függ, aki az uszora által kárt szenvedett vagy másként szólva, akinek szorult helyzete, könnyelműsége, értelmi gyengesége vagy tapasztalatlansága az uszorára alkalmat szolgáltatott.

Térjünk már most ezután a rövid jogelméleti kitérés után vissza a gyakorlat mezejére. Valaki saját könnyelműsége vagy értelmi gyengesége folytán uszorások hálójába került. Nagy érdeke neki is, de a közrend és a közérkölcis is azt követeli, hogy ebből a kelepezéből szabadulhasson, vagyonát a lelketlen vérszopók jogtalan támadása ellen megvédelmezhesse és ehhez a bíróságnál biztos segélyre számíthasson. Ha már most a törvény szerint az uszorás ügylet semmis, azaz föltétlenül hatálytalan, a bíró már a követelés behajtásánál fölismerheti az uszorát s akkor megtagadja a közreműködést, illetőleg semmissé nyilvánítja hivatalból a szerződést és visszaállítja a régi állapotot. Egészen más dolog történik, ha az uszorás szerződés a törvény szerint nem semmis, csak megtámadható. A bíró a fél indítványa nélkül el nem járhat, a könnyelmű vagy egy kissé hülye ifju arra lesz utalva, hogy a szerződést megtámadja s ami fő és ez esetben

..... A MAGYAR •• LEGELŐNYÖSEBB A ••

MEZŐGAZDÁK GABONA

..... SZÖVETKEZETE UTJÁN ••• ÉRTÉKESITÉSE. •••

V. KER., ALKOTMÁNY-UTCZA 31. •••••••••• Takarmánycikkre megbízható legmegfelelőbb beszerzési forrás.

Mai számunk 20 oldal.

elkerülhetlen: bizonyítania kell a saját könnyelműségét vagy értelmi korlátoltságát, hogy az uzsora fennforgását igazolhassa. Az önértetnek bizonyos foka mellett erre az ominózus bizonyításra 10 ember közül egy sem fog vállalkozni, vagy talán csak végső szükség esetében. Igen sokan lesznek, akik inkább eltűrik az anyagi tönkkel járó következményeket s az eredmény az lesz, hogy a törvény legjobb igyekezete dacára sem tudja megvédelmezni, akit megvédelmezni óhajtott, t. i. a gyengébbet, akinek inferioritását az uzsorás kihasználta s a veszedelmes bűnös pedig vígan élvezi erkölestelen és jogtalan tettének jutalmát.

A magánindítványt az uzsoratorvénynek egész területéről ki kell küszöbölni és az uzsora áldozatátul kínálkozó gyengébb elemeket közvetlen bírói oltalom alá kell helyezni. Sikert az uzsoratorvénytől csak így lehet várni. Ezt hozza magával az uzsoraáldozatoknak pszichikája és a dolognak természete.

Ugyanezt a nézetet vallotta a Magyar Gazdaszövetség által 1902-ben kezdeményezett tanácskozáson Zsitvay Leó, a budapesti kir. büntető-törvényszék elnöke is, akinek jogi tudását és bő tapasztalatát kiemelni fölösleges. Meggyőzően fejtette ki akkori fölszólalásában, hogy a magánindítványhoz kötöttség, egy a büntetőjogi üldözés, mint a vagyoni kártalanítás tekintetében csak a sikert kockáztatja és olyan nyűg, amely az uzsora elleni erélyes tevékenységnek mindenütt utjában áll. A sértett feleknek a nyilvánosságtól való irtózása és természetes vonakodása attól, hogy a saját hibáikat vagy fogyatkozásaikat ne csak beismerjék, hanem még bizonyítsák is: minden sikeres akciót meghiúsít.

Az uzsorás ügylet tehát legyen a törvény szerint semmis és ne csak megtámadható.

Különösen fölhevítjük erre mindazon egyesek és testületek figyelmét, akik hivatva vannak az uzsoratorvényjavaslat felől véleményt mondani és elvárjuk nevezetesen a képviselőháznak és főrendiháznak ama tagjaitól, akik a gazdasági érdekek képviselőire hivatva, vagy akik a gyöngébbek érdekének védelmére irányuló szociálpolitikai irányt méltányolják, hogy a javaslat 6. §-ának védelmében kellő erélyt fognak kifejteni, ha majd azt a megtámadhatóság elvének hívei részéről támadások érik az országgyűlésben.

Szilárd Ferencz dr.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

△ Vámszerződésünk az Északamerikai Egyesült-Államokkal. Igen fontos kérdést hozott szönyegre az osztrák parlamentben Licht képviselő sürgősségi javaslata, amely azonban a nyári szünet előtti egyik utolsó ülésen adatván be, már nem volt ezuttal tárgyalható. E javaslat utasítani kívánja a kormányt, hogy indítson mielőbb tárgyalásokat az Unióval a viszonyosság (reciprocity) alapján nyugvó vámszerződés kötése érdekében. Az indítványozó szerint e kereskedelmi egyezmény a múlt évi május hó 2-án kötött német-amerikai kereskedelmi szerződés mintájára egyelőre egy évre volna kötendő és hat havi felmondás kikötésével automatikusan megújulna. Amennyiben az Egyesült-Államok megadják nekünk a Dingley-bill alapján mindazon igen jelentékeny vám-könnyítéseket, valamint a vámkezelésnél engedélyezett kedvezményeket, amelyeket tavaly a német származású áruknak biztosított az Unió, úgy mi viszont megadjuk az Egyesült-Államoknak a legtöbb kedvezmény elvi alapján mindama vámtételeket, amelyeket fennálló vámtarifánk szerint más államoknak szerződésileg biztosítottunk. Ha pedig ily szerződés létre nem jöhetne, legalább oda kell — az indítványozó szerint — törekednünk, hogy e vámkedvezményeket az Egyesült-Államok elnöke rendeleti uton (deklarációval) biztosítsa a magyar és osztrák eredetű áruknak mindaddig, míg viszont Magyarországot Ausztria amerikai áruknak a legtöbb kedvezményes vámtételeket engedélyezi. Hát óhajtsanak biz ez mind nagyon szép, gyakorlati megvalósulásának azonban nem csekély akadály a Egyesült-Államokkal jelenleg fennálló, 1829-ben, tehát nyolczvan esztendeje kötött, teljesen elavult kereskedelmi és hajózási szerződésünk. E szerződés nekünk az Unióval szemben — annak teljesen megváltozott vámpolitikája folytán — semmi jogot sem biztosít, míg mi egyoldalulag úgy magyarázzuk és alkalmazzuk a szerződést, hogy az bennünket a legtöbb kedvezmény megadására kötelez. Midőn tehát mi fenntartás nélkül minden kedvezményt megadjunk, Amerika viszont semmit sem ad értük cserébe. E tarthatatlan állapotot feltétlenül meg kell szüntetni a reánk nézve értéktelen szerződésnek felmondásával, ha csak az Unió a tavaly Németországnak megadott valamennyi vámkedvezményt nekünk is meg nem adja. A szer-

ződés felmondása legalább véget vetne részünkről az ellenérték nélküli legkedvezményezettebb elbánásnak és az Uniónak engedmények árán kellene tőlünk megvásárolnia a most ingyen élvezett előnyt. Mivel a Dingley-bill alapján az Egyesült-Államok csak viszonyossági szerződést kötnek, a maguk részéről a legtöbb kedvezményt semmiesetre sem adják meg, mi azonban a német birodalom által kivitt vám-könnyítések fejében bátran megadhatnók azt, amit ma az Unió minden ellenszolgáltatás nélkül élvez. Elvileg helyesebb volna talán a tisztas viszonyosság álláspontjára helyezkedni és mivel meg nem kapjuk, meg sem adni a legtöbb kedvezményes elbánást, de a kedvezmény engedélyezésében sem látunk veszedelmet, mihelyt azért bizonyos ellenértéket követelhetünk. Annyi bizonyos, hogy az 1829-iki szerződésnek további fenntartása egy, amint azt mi jelenleg kezeljük, teljesen indokolatlan részünkről s éppen ezért kívánatos, hogy az osztrák parlament elé terjesztett indítvány lökést adjon a kérdés mielőbbi megoldására.

Tudunkkal a magyar közép-európai gazdasági egyesület ez irányban már állást is foglalt és reményünk is van arra, hogy az Egyesült-Államokkal méltányosabb és különösen a magyar mezőgazdasági érdekekre előnyösebb megállapodásra jutunk.

Rovatvezető.

* Oroszország juhtenyésztése általában hanyatlak, különösen áll az Déloroszországra nézve, ahol az csak nemrég egyik legfontosabb ága volt az ottani mezőgazdaságnak. Ellenben Szibériában virágzásnak indult, de ott csak igen durva gypjas juhokat tenyésztnek. A merinó juh feltűnően visszahanyatlak. Odesszai konzulunk jelentése szerint az oroszországi merinó tenyészetekből ezidőszert piacra kerülő merinó gypju legalább is 800,000 puddal (egy pud kb. 16 kg.) kevesebb, mint volt 25 évvel ezelőtt, ami szerinte azt jelenti, hogy ezen időszak alatt az orosz merinó juhállomány öt millió darabbal kevesbedett. De a merinó juhászati Dél-Oroszországban nemcsak darabszámra apad, hanem el is fajzik. A gypjatermelés 1906-ban 1.390,000 pud volt, ebből 1.180,000 pud merinó és 210,000 pud orosz gypju, míg 1907-ben a merinó gypju hozama csak 993,000 pud, az orosz gypjué pedig 200,000 pud volt. A juhtenyésztés hanyatlásának okai Oroszországban hasonlóak azokhoz, amelyek nálunk

TÁRCZA.

„Jobb világ volt régen.“

Irta: Bársony István.

I.

Vannak dolgok, amikre jóformán mindenki esküszik; amikről meg van a hagyományos felfogásuk az embereknek, annyira, hogy szinte hitvallássá erősödik bennök. Csak adják tovább, amit folyvást hallanak s magok is azt hiszik; úgy igaz az, szóról-szóra, ahogyan hirdetik; mert hát mások is hirdetik; mi több esetleg olyanok, akik ráadásul talán még tekintélyesek is a közvélemény előtt.

Ilyen tekintélyei például az öregek a multnak. Azt megítélni, — realis összehasonlítással — ami volt s ami van: csak azok tudhatják, akik mindakettőt ösmerik s nemcsak mások után beszélnek, vélekednek. Az öreg ember látta a multnak olyan részét, amelyet a fiatal nem láthatott, mert akkor még a világon sem volt. S ha az öreg ember felsóhajt és így szól a fiatalhoz: „hajh! jobb világ volt hajdanában“, arra a fiatal ember tisztelettel bólint és ő is hirdeti azután azt, amit olyan valakitől hallott, aki már csak tudhatta, mit beszél; hiszen maga tapasztalta.

Igy vált ősidők óta szálló igévé a: „jobb világ volt régen“!... És akik mondogatják: sokan igazán hiszik is (sokan csak szajkó módra mondják), de akik nemcsak hiszik, hanem egy-

szersmind érzik, azok kivétel nélkül az öregek közül valók. A régi világból való régi emberek közül.

Nekik már csak van szavok ehhez, tehát hittelesek, ugy-e? És minél többen vannak egy nézetben, annál nyomósabb a bizonyíték, mit tőlük kapunk.

Lám, milyen logikus így ez a — világeselés! Mert hiszen éppen abban rejlik a hiba, hogy ők mondják; azok, akik mindnyójan elfogultak. Nem rosszhiszeműen, sőt kényszer hatása alatt. A mulandóság hatása alatt, ami elvette tőlük először is a fiataloságot, azután meghozta nekik lassankint az előrehaladt kornak minden hanyatlását.

„Jobb világ volt régen!“ Persze, mert fiatalok voltunk. Csupa életerő és szívósság, jókedv és fáradhatatlanság voltunk. Hogyne lett volna jobb világ akkor, amikor minden csekélységnek feszülő elevenséggel, vágyó és könnyen kielégíthető szívvel tudtunk örülni? Amikor néha nem birtunk magunkkal, úgy duzzadt bennünk az élet könnyű élvezhetőségének az ereje. Minden szép volt és minden jó volt, mert fiatalok és elpusztithatatlanok, bizók és reménykedők voltunk. Miénk volt a világ! és egy napja az akkori életünknek több örömet hozott számunkra, mint harmincz vagy még több esztendő multán akár az egész év is.

Csak örülni akartunk, tehát tudtunk is örülni. A szemünk ragyogott, ajkunk mosolyra s dalra mindig szívesen nyílt; semmi se ártott meg, tehát semmi se volt rossz: minden nekünk való

volt. Duszagdagjai voltunk az örömmek. Hogyne lett volna akkor „jobb világ?“!

Kivált ahhoz képest, amikor — sok esztendő, sőt sok évtized mulva — egyszer csak itt van rajtunk az öregség kiszámíthatatlan hanyatlása. Amikor ahhoz, hogy a gondjainkat-bajainkat feledni bírjuk, sokkal több jó kell, mint régen kellett s még akkor is ott lidérezkedik a nyakunkon a valószínű testi hanyatlások fárasztó hatása. Hajlandóságunk s lelkületünk szerint talán még szívesen örülnénk; de a csusz, a közsvény, a rossz gyomor, az álmatlanság, a látásnak-hallásnak meggyöngülése ezt nem igen engedi. „Elhagynak“ legdrágább értékeink; a szemünk támogatásra-segítségre szorul; az evés néha inkább nehéz munkája már rossz és hiányos fogunknak, semmint élvezetünk; a lábunk erőtlens; röpülnék, de még a képzeletünknek sincsen már szárnya; sőt az emlékezetünk sem a régi többé.

Hogyne lett volna jobb régen, amikor mind-ebből semmit sem éreztünk?

Csak éppen az a furcsa, hogy mindezt nem a megvádolt „világ“ okozza, amiről azt hirdetik, hogy valaha régen jobb volt. Dehogy! A „világ“ — biz' isten — nem lett rosszabb, csak mink lettünk benne mások; olyanok, akik a világot már nem bírjuk úgy élvezni, tehát nem örülünk már neki úgy, mint hajdan.

A „világ“ tulajdonképpen nem is változott másban, mint amiben magunk változtattuk

is
sá
ked
kit
ott
(k
rui
ped
bar
des
me
par
ket
orsz
jele
titka
szét
adja
ségr
szer
lem
kébe
össz
orsz
szere
tartó
podo
állit
közö
éleln
vitat
és b
való
törvé
kiter
jana
dítés
besz
szerv
ügyj
utján
ki a
kanto
vasla
zás u
tés ö
szöve
köszö
és f
meg.
sok
ban
nek,
volna
lehet
kös fe
alatt.
terjed
érezhe
életül
S h
és vált
régind
vítás s
mint a
Mily
„homo
önönm
tökélet
fölött
tökélet
tásai, t
lelke r
rajta?
„Jobb
lomben
öregede
a tapas
van és
landó;
sürges
lom fell
mutatja.

is redukáltak ezen hajdan virágzó mezőgazdasági ágat. A földterületek értékben ott is emelkednek, a legelőket feltörök és szántókká alakítják át. Oroszországban juhot tartani csak ott érdemes, ahol a bérösszeg egy deszjátni (kb. egy hektár) után nem tesz ki többé 5 rubelnél (egy rubel 3 korona 20 fillér). Ez pedig már csak régen volt, ma Déloroszában már 10, sőt 15 rubelt fizetnek bért egy deszjátni földért.

Ezenkívül Oroszországban is egyre nagyobb mértékben parcellázzák a nagybirtokokat apró paraszttelkekre. A paraszok feltörök a legelőket és gabonát természetesen rajta. Így az ország juhállománya folyton kevesedik.

△ A svájci gazdaszövetség tizedik évi jelentése. A Schweizerischer Bauernverband titkári hivatalának az 1907. évről szóló most szétküldött tizedik évi jelentése érdekes képét adja annak a buzgó és eredményes tevékenységnek, amelyet a kis Svájc gazdasági szervezetei a múlt esztendőben kifejtettek. Figyelemreméltó adat, hogy a Bauernverband kötelekbe tartozó tizenkilenc gazdasági egyesület összesen 98,144 tagot számlál, köztük a svájci országos gazdasági egyesület 33,562 taggal szerepel. Az előző évhez képest a szövetségbe tartozó egyesületek taglétszáma 5182-vel gyarapodott, amit valóban követendő példa gyanánt állíthatunk az „agrárius” Magyarország gazdasági közönsége elé. A szövetség munkássága az új élelmiszertörvény végrehajtási rendelethez megvitásán, az általános munkásbetegség-elvezési és balesetbiztosítási törvényjavaslattal szemben való állásfoglaláson és az általános polgári törvénykönyv tervezetének beható bírálatán kívül kiterjedt az állategészségügyi törvény revíziójának előmunkálataira, a bortermelés fellendítése érdekében kívánatos intézkedések megbeszélésére, egy állandó kiállítási központ szervezésére, kereskedelmi szerződések és vámügyi kérdések tárgyalására, végül pedig sajtó útján és népgyűléseken élénk agitációt fejtett ki a szövetség a kormányhoz a szövetséges kantonok katonai szervezetére vonatkozó javaslatával szemben, amely javaslatnak népszavazás útján történt elfogadása — mint a jelentés önértékelt hangsúlyozza — egyenesen a szövetség fellépésének és állásfoglalásának köszönhető. A szövetség hivatalos lapja német és francia nyelven jelenik meg és pedig

németül 64 ezer, francziául 28 ezer példányban (1901-ben még csak 50 ezer német és 12 ezer francia példányt adtak ki). A szövetség ügyvitelének költségeit a tagdíjakon kívül 40 ezer frank állami szubvenczióból fedezi. Érdekes adatgyűjtést végzett a szövetség a mezőgazdasági munkáskérdés, valamint a mezőgazdasági üzemek jövedelmezősége tárgyában, továbbá a magyar földmivvelésügyi kormány szaktudósítójának javaslatára próbaképpen mezőgazdasági hirszolgálatot és termésbecslést is szervezett, végül pedig rendezte gazdag könyvtárát és mintaszerű új könyvjegyzéket készíttetett hozzá.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: Fabriceus Endre.

A Biharvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya múlt hó 29-én délelőtt 10 órakor Markovits Antal elnöklete alatt gyűlést tartott. Jelen voltak még: Telegdy József s. alelnök, Des Echerolles Kruspér Gillert, Erős Rezső, Fetser Antal, Jancsó Lajos, Molnár Lajos, Olasz Elemér, Szahlander Károly, Székely Sándor, Zathuretzky István, Márkus László dr. pénztárnok, Weingartner Andor titkár.

Elnök a megjelent tagokat üdvözlővén, felhívja a titkár a tárgyak előterjesztésére. Igazgató-választmány mindenekelőtt a takarmányviszonyokkal foglalkozván, elhatározta, hogy feliratban kéri fogja a földmivvelésügyi minisztert, hogy amennyiben a takarmánykivitel tilalom elrendelése elvárhatóan nehézségekbe ütköznék, az erőtakarmányok vasúti szállításánál a legmészebbmő kedvezményeket eszközölje ki.

Az OMGE., valamint a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének megkeresésére felir a földmivvelésügyi miniszterhez a választmány, hogy a *bortörvénytervezet változatosan szövegben a képviselőház őszi ülészáka elé terjessze be.*

Kereskedelemügyi miniszter az alsóbbrendű vasutakról szóló törvénytervezet megküldvén, igazgató választmány a törvénytervezet véleményes javaslatát végett Szahlander Károly választmányi tagnak kiadja.

Megbízta a választmányt az elnökséget, hogy a tél folyamán tartandó gazdasági szakelőadások és háziipartanyulmányok tervezetét készítse el s terjessze fel jóváhagyás végett a földmivvelésügyi miniszterhez.

A gazdaember „rég jó világa” is így mult el; az öregek, sőt a nagyon öregek sóhajtának, ha eszközbe jut a „boldog” robot, ami önekik jó volt (már annak, akinek), de aki a robotot szolgáltatta, annak keserves volt. A maiak ellenben (akik azért nem okvetlenül fiatalok is éppen) felsóhajtának: hajh, de jó, hogy annyi mindenféle géppel tudunk ma dolgozni és itt-ott harmadrész embererő is elég; ugyanis van baj bőven a sztrájkokkal s a meguralt cselelésséggel. Vannak vasutaink (habár jóval több is elkélne), mozoghatunk; nem kell az őszi sárba úgy beleragadnunk, hogy a téli fagy is ott fogjon s csak a márcziusvégi kikelet ereszszen szabadon. Hisz volt idő, amikor kellő közlekedés híján, évről-évre bizony talánna vált: eltudja-e adni a gazda, eltudja-e vitetni a vevő, amit az isten mindnyájunknak adott. Akkor oszti mindenki háborút várt; az volt a jó hír, hogy „összementek valahol a népek”, mert akkor a mozgó hadseregnek sok élelem, sok ló s a lónak szintén sok élelem kellett, tehát „aratott” végre igazán is a gazda, aki egyszer már tul volt az igazi aratáson.

A mai öregek tudják, hogy így volt. Akkor volt, amikor a „rég jó világ” volt.

Az a világ, amelyről már a hagyományok miatt is kegyelettel illik emlékeznünk, hisz apáinknak a világa volt; de amelyet hogy igazán visszakívánának-e, akár a fiatalokat gyászoló öregek is: nem merném állítani.

Hisz sokan vagyunk, akik ha egész életünkön visszatérintünk, nem kezdenők előlről.

Inkább tovább öregsünk.

Telegdy József indítványára elhatározta a választmány, hogy szeptember 20-án a lövősenyek lefolyása után egy ügétversenyt rendez, mely célra a földmivvelésügyi minisztertől egy díjat kér; ugyancsak Telegdy József indítványára kimondja a választmány, hogy a lövősenyek terén nagy feladatokat szolgáló ügét sport Nagyváradon leendő újból való meghonosítására önálló testületet alkot, melynek előkészítésére Telegdy József elnöklete alatt Erős Rezső, Olasz Elemér, Jancsó Lajos és a titkár által álló bizottságot küldötte ki.

Még több apróbb tárgy után elnök a gyűlést berekesztette.

A Csikvármegyei Gazdasági Egyesület igazgató-választmánya f. é. július 23-án Bece Antal egyesületi elnök vezetése alatt ülést tartott. A miniszteri rendeletek és leiratok tudomásul vétele után titkár bejelentette, hogy a sepsiszentgyörgyi székely kiállításra az egyesület által nyert bronzérem megküldött. A választmány elfogadta Csikszereda város helyi-pénzdíjszabályzatát. A Magyar Gazdaszövetség a földet vásárolni és eladni óhajtók bejelentésére, az Erdélyi Gazdasági Egylet pedig az *oláhországi legeltetés megszüntetése* iránt a földmivvelésügyi miniszterhez intézett felterjesztésének pártolására hívta fel az egyesületet. Előbbi felhívás az egyesületi közlönyben közzététetni határozottat s az ennek folytán beérkezendő bejelentések annak idején a szövetséggel közölni fognak, míg az Erdélyi Gazdasági Egylet felterjesztését hasonló értelmű felterjesztéssel pártolni határozta a választmány.

A kir. állattenyésztési felügyelő azon értesítésére, hogy folyó évi *állatdíjazásokra* 1500 korona államsegély áll rendelkezésre, a díjazások helyül Kászontiz, Csikkozmas, Csikmadaras, Gyergyóalfalu és Tölgyes községek jelöltettek ki azon fennhagyással, hogy amennyiben más községek időközben a díjazás helyének saját területükön való kitézése iránt folyamodnának, ezen kérések méltányos számbavétele mellett a hely megváltoztatása, valamint a díjazások idejének és programjának megállapítása elnökségre bízott. A titkár által készített vármegyei szabályrendelet-tervezet a *gazda és cseléd közti jogviszony szabályozásáról* pontonként letárgyalatván, a további intézkedések megtétele végett a vármegye alispánjához beterjesztetni határozottat.

A vármegyei magánjavak igazgató-tanácsa által a *faiskolakezelő tanítók* részére engedélyezett 300 korona pályadíj a vármegyei faiskolakezelő és a vizsgálatok megejtésére felkért bizalmi férfiak véleményes javaslata alapján hat faiskolakezelőnek íteltetett és pedig: Kómány Gyula kozmási, Gergely József szentimrei, Paláncz Sándor jenőfalvi, Demes Ignác mindszentí, Pálosi Géza madarasi és Ferencz József karczfalvi tanítóknak.

IRODALOM.

Ujdonságok a könyvpiacon. *Fokányi L.*: Utmutató az állatok és állati nyerstermények szállításához. III. kiadás. Vászombán köve 3 K. 1908. XXVIII. törvényezikk. A szeszadóról, valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról. Jegyzetekkel és magyarázatokkal. Ara 4 K. *Kormos Alfréd*: Pénzüntézetek állandó ellenőrzése. Pénzüntézetek, részvénytársaságok és szövetkezetek igazgatósági, felügyelő-bizottsági tagjai, tisztviselői, jogtanácsosai és részvényesei részére. Vászombán köve 5 K. *Jordán Károly*: A választójogi rendszerekről. Ara 0 40 K. Építészeti ezimtar. Második évfolyam. Tartalmazza Magyarország összes építő szakmáinak és beszerzési forrásainak teljes cím- és lakjegyzékét. Köve 5 K. *Gazdagodás útján*. Üzzünk háziipart! Ara 20 fillér. *Bernát István*: Francia állapotok. Ara 50 fillér. *Schulpe György*: Munkásügyi reformok. Állami, törvényhatósági és társadalmi szociálizmus. Ara 5 K.

Francke G.: Merkbuch f. Ziegenhalter. K — 60. *Mayer Milan*: Die Landwirtschaft der Königreiche Kroatien u. Slavonien. K 3. *Trieloff Ottó*: Das Grossgeflügel in Wort u. Bild. K 4 80. Annuaire

meg. Ami észrevehetetlen parányiságu változások a nagy mindenség örök forgandóságában végbemennek, azokhoz egy-egy embernek, ha a Mathuzalemek közt is Mathuzalem volna: semmi köze; azokról nincs és nem lehet tapasztalata. Nem a jövő-menő üstökös feltünését és eltűnését értem „változás” alatt. Ez csak epizód. A változás a billió évekre terjedő világkorszakok lapjaira van írva. Mit érezhet meg abból az ehhez képest kérészbogárelétű muló ember?

S ha mink a világot magunk változtattuk és változtatjuk folyvást: lehet-e az rosszabb a réginél? holott szakadatlanul reparáljuk, a javítás szándékával módosítjuk és teszszük másá, mint aminő volt!

Mily szegénységi bizonyítvány volna ez a „homo sapiens”-re, aki sippal-dobbal hirdeti önönmagáról önmagának a saját emelkedését, tökéletesedését, minden istenteremtette lény fölött való magas felsőbbségét. Pedig vajjon tökéletesedést jelenthetne-e, ha az ember alkotásai, terveit, egészben véve az ember esze és lelke rosszabbá tenné a világot: azaz rontana rajta?

„Jobb világ volt régen!”... Az ám; oly értelemben, hogy mink magunk váltunk azóta az öregedéssel alkalmatlanabbá a világ jóságainak a tapasztalására. Már amilyen jósága annak van és lehet, ami azzal keserít el, hogy mulandó; ami tehát még akkor is fájdalomosan sürget-siettet bennünket az idő és az alkalom felhasználására, amikor a *jelen* a miénknek mutatja, bizonyítja.

részünkről zettebb elnyek árán ost ingyen alapján az szerződést kedvezmi azonvott vám-átnök azt, olgáltatásán a tisztá és mivel több kedény enge-ny, mihelyt nk. Annyi ek további kezeljük, pen ezért t elé ter-és mielőbbi

gazdasági foglalt és Egyesült a magyar megállalvezető. általában zországra fontosabb Ellenben csak igen A merinó ai konzumi merinó rülő me-ldal (egy 25 évvel gy ezen omány öt inó juh-abszámra rtermelés 1.180,000 pju, mig 993,000 pud volt. i Orosz nálunk

Hogyne esztendő, k itt van nyatlása. bajainkat nt régen nyakun-ó hatása. lán még zvény, a nak-hal engedí. szemünk s néha hiányos lábunk etünknek szetünk

or mind- ezt nem hirdet-ogy! A rosszabb, k, akik ni, tehát an. változott zottattuk

agricole de la Suisse. 8. année. K 480. Der Boden u. die landwirtschaftlichen Verhältnisse des Preussischen Staates. K 17. *Haberland F.*: Die Krähenvertilgung. K —36. *Jurisch W.*: Stickstoffdüngung. K 180. *Kienzl Max.*: Anleitung zur rationellen Bienenzucht. K 120. *Lünke Max.*: Die Erzielung günstiger Holzpreise im Walde. K 6. *Mayer Adolf.*: Lehrbuch der Agrikulturchemie in Vorlesungen. Bd. Ernährung u. Fütterg. der Nutztiere in 20 Vorlesgn. K 1350. Punsch- u. Bowlen-rezepte. Praktisches Handbüchlein f. den Hausgebrauch. K —60. *Schwappach.*: Die Kiefer. Wirtschaftliche u. stat. Untersuchgn. der forstl. Abteilung der Hauptstation der forstl. Versuchswesens in Eberswalde. K 6. *Meisz.*: Rentable Schweinehaltung des Landwirts. K —60. *Conrad Walt.*: Handbuch des deutschen Schreckrechts unter Berücksicht. der ausländ. Gesetzgebung. K 8. *Ehrenberg Viktor.*: Arbeiterpensionskassen u. Arbeitsvertrag. K 180. *Piloty Róbert.*: Arbeiterversicherungsgesetze. 2. Bd. Unfallversicherungsgesetze. K 6. *Kirchner O. v.*: Rebenfeinde, ihre Erkennung u. Bekämpfung. K 240. *Weidmannsheim.*: Schusz-Buch. K 360. *Wulf A.*: Der Kanarienvogel. K —40.

Az ezen rovatban ismertett könyvek megrendelhetők: *Patria r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében*, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

LEVÉLSZEKRÉNY.

Franciaia kettős számvitel. 383. kérdés. 1500 holdnyi (1200 □-öl) gazdaságunk 1400 hl. kontingensű szeszgyárral van összekötésben, melyért együttesen fizetünk haszonbért. Hány % -át kell a bérösszegnek a szeszgyári számla terhére könyvelni? Megjegyzem, mindennemű egyéb kiadások és bevételek teljesen különítve vannak. Továbbá a fizetendő adó egy külön számlán — adószámlán — van elkönnyelve és csak zárlatkor osztjuk szét; hány % illeti az összes adóból a szeszgyár-számlát?

A gazdasági termékszámát a vetésekért megterheljük a vetőmag vetéskori teljes napi értékével, mennyire lehet leltározni jun. 30-án a buza, rozs, zab, árpa és burgonyavetések holdanként (a 1200 □-öl)? A gazdasági felszerelésekből évente 10% apadást ütünk le, azonban ezidáig azon értékeket, melyet a felszerelések fenntartására fordítottunk, nem vesszük fel a leltárba, véleményem szerint kellene egy felszerelésfenntartási számlát vezetni, melyre elkönnyelnék a felszerelés fenntartására adott összegeket és ezt leltározáskor hozzáadnánk a múlt évi összeghez és ebből számitanánk le a 10% apadást. Helyes lenne-e ez így módon? Nagyon kérem a tekintetes szerkesztőséget, kegyeskedjék ezekre soraim vétele után válaszolni azonnal, mert zárás közepette tartunk s míg ezekkel tisztába nem jövünk, nem folytathatjuk.

M. A.

Felelet a 383. sz. kérdésre. A szeszgyárra eső haszonbérösszeg nem százalékokban állapított meg, hanem olyformán, hogy azon esetre, ha a szeszgyár külön bérbe adatnék, ezért mennyi bér fizetették, mely esetben figyelembe veendő a kontingens és jutalom értéke, továbbá

a szeszgyár épület- és felszerelési értékének kamatja, amiből a fenntartási költség levonandó. Így eljárva a földadó és tartozékai nem érintik a szeszgyárat, hanem csupán a gazdaságot terhelik.

A gabonavetések értéke június 30-án tulajdonképpen a remélhető termés alapján lenne megállapítandó, amiből a betakarítási költség levonandó lenne, a burgonyánál pedig csak az annak miveltésére eddig fordított költséget kellene felszámítani, de megjegyezzük, hogy ezen eljárás nem fog célra vezetni, mely okból azt ajánljuk, hogy a szeszgyár mint külön vállalat külön számlán kezeltesék és a mezőgazdaság szintén, de utóbbinál a zárlat december végére tétessék, de ha ez nem lehetséges, czélszerűbb lenne a vetéseknél csak az azokra tényleg fordított költséget felszámítani.

A felszereléseknél, nevezetesen a holt leltár tárgyainál nem tartom az értékleirást szükségesnek, mivel ez könnyen abszurdumra vezethet, mert ha p. o. egy gözekénél évente 10% leíratik, 10 év alatt törlesztve lenne az értéke, holott még akkor is nagy értéket képviselhet. Sokkal helyesebb, ha a gépek és eszközök beszerzési áron szerepelnek a leltárban s folyton jó karban tartatnak, a tényleg használhatatlanná vált gépek és eszközök pedig évenként kimepszetnek és értékük a leltárban kiadásba tétetik; ez aztán a valóságnak megfelelő értékleírás s ez esetben tárgytalanná válik a fenntartási költség elszámolásának kérdése is.

Hensch Árpád.

Beteg dinnye és paradicsom. 384. kérdés. Dinnyémben rendkívül elszaporodott a ragya, úgy hogy 2-3 nap alatt 5 kat. hold földterületen egyetlenegy tő sem maradt épen. Most pedig a paradicsomtáblát támadta meg szinte ily nagy mértékben. Okának ezt a rendkívül nagy esőjárást tartom, amely 1 $\frac{1}{2}$ hét óta mindennap esik. Kétszer permeteztük 1. 0.5% rézgáliczoldattal 2. 1% oldattal s nem használt semmit.

Kérem tudatni, először nem késtünk-e el a permetezéssel, mert már akkor 1-2 méteres futású volt indája, mikor először permeteztünk s másodsor legyen szives tanácsot adni, mivel lehet védekezni a peronospora ellen?

Lehetne-e most legalább azon töveket megmenteni, amelyiken nem mutatkozik betegségnek jele; dacára, a körüllevők csaknem teljesen elszáradtak s ha ez ellen már nincs védekezés, mihez tartsam magam jövőre, hogy dinnyéim kikerüljék ezt a veszedelmes betegséget?

Ugyisint kérem védszert tudatni a paradicsom indáinak elszáradása ellen is. *B. L.*

Felelet a 384. sz. kérdésre. Minthogy kérdéstevő nem küldött mintát a beteg növényrészekből, a betegség neve nem állapítható meg pontosan. Gyantjuk azonban, hogy a dinnyét a *Pseudoperonospora Cubensis*, a paradicsomot pedig a *Phytophthora infestans* gomba támadta meg. Mindkét esetben az idejében alkalmazott bordói lével való permetezés szolgál a baj leküzdésére. Első permetezésre ajánlatos 1 $\frac{1}{2}$ %-os, a második és későbbi permetezésre 1-1 $\frac{1}{2}$ %-os bordói oldatot alkalmazni. A dinnyét akkor kell

először permetezni, amikor az indák mintegy 1 $\frac{1}{2}$ méter hosszúságot értek el, legkésőbb azonban akkor, amikor a gomba első nyomai mutatkoznak. Az első permetezés után körülbelül 2-3 héttel következék a második permetezés 1-1 $\frac{1}{2}$ %-os oldattal s a körülmények szerint körülbelül 14 nap múlva egy harmadik, sőt esetleg újabb 14 nap múlva egy negyedik permetezésre is szükség lesz, amelyekhez ugyan csak 1-1 $\frac{1}{2}$ %-os oldat használható. Ha valamelyik permetezést az eső lemosná, azt a növények felszáradása után természetesen újból meg kell ismétetni. Rendes körülmények közt kétszeri permetezés többnyire elégséges, főleg akkor, ha az első permetezés idejében végeztük.

Hasonlóképpen kell védekeznünk a paradicsomot károsító *Phytophthora* gomba ellen is. Itt sem szabad megkésni az első permetezéssel, hanem idejében, legkésőbb akkor kell azt végezni, amikor a gombának első nyomai mutatkoznak. Tiszta rézgáliczoldattal nem ajánlatos permetezni, mert ez a fiatal, zsenge levézetet leperzseli, de meg azért sem, mert az ilyen oldatot az eső könnyen lemossa. Ha állandóan esős idő állana be, az esetben semmit sem tehetünk a betegség terjedésének megállítására. Ugyisint akkor sem sokat használ a permetezés, ha megkésünk vele s akkor permetezünk először, amikor a gomba már nagy mennyiségben fellépett.

Még azt kell megjegyeznünk, hogy úgy a dinnyének, mint a paradicsomnak különböző válfajtái a különböző helyi viszonyok között nem egyformán fogékonyak e betegségek iránt, aminek a természet részéről történő megfigyelése s ennek alapján a kevésbé fogékony válfajták természetese szintén egyik módját képezheti e betegségek ellen való védekezésnek.

L. Gy.

Kőbányai sertés trágya értéke. 385. kérdés. Kőbányai száritott sertés trágyának mi a gyakorlati értéke? Egy kat. hold sovány földre hány q. szükséges, árpa alá akarnám alkalmazni.

N. Z.

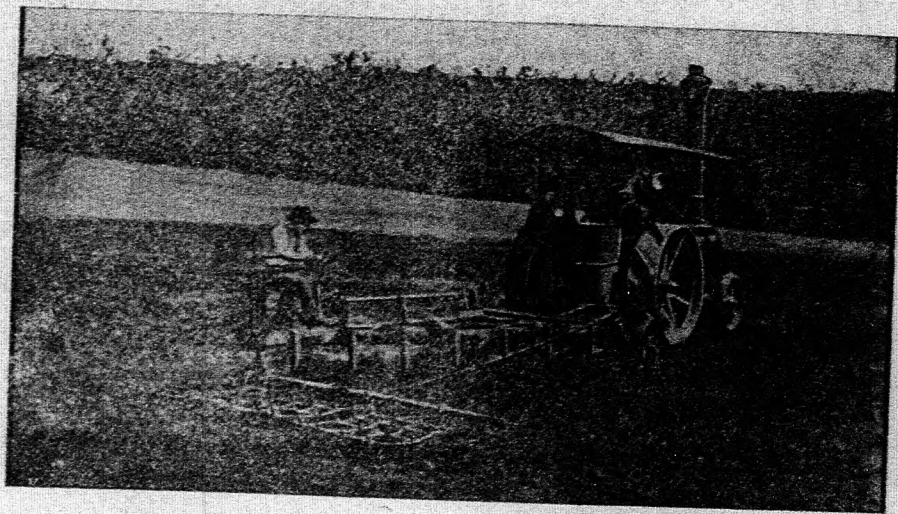
Felelet a 385. sz. kérdésre. A száritott sertés trágya igen hatékony trágya, ami elsősorban a benne előforduló, könnyen bomló nitrogéntől származik. Szántóföldön való alkalmazásának csak egy akadály van és pedig az, hogy drága. Sovány földre, egy kat holdra 20 q.-t kell számitani. Árpa alá sem száritott sertés trágyát, sem pedig más szerves nitrogén trágyát használni nem szabad, mert ezek a minőséget igen rontják. Árpa alá legajánlatosabb az őszi szántásra még őszzel 150 kg. szuperfoszfátot, tavasszal pedig a vetés előtt 60 kg. salétromot szórni el kat. holdanként.

Cs. S.

Mütrágya homokszőlőben. 386. kérdés. Homokterületen levő szőlőben minő és mennyi mütrágyát alkalmaznak, hol lehet beszerezni, mikor kell azt alkalmazni?

Sz. J.

Felelet a 386. sz. kérdésre. A homoki szőlőnek legmegfelelőbb trágyázása a következő: Ősszel a fedés után a keletkezett árkokat kapával kimélyítjük és azokba kat. holdanként 100 kg. 40%-os kálit és 200 kg. szuperfoszfátot elszóratunk. Tavasszal pedig nyitás előtt 100

UJ! Egységrendszerű gőzszántás UJ!

(egy ölet fogó 7 vasu ekével).

Csekély befektetés. Olcsó üzem.

Tökéletes munka.

Referenciák az egész országból kívánatra rendelkezésre állnak

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.
Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

ndá: mintegy legkésőbb első nyomai után körül-második per-körülmények egy harmadik, egy negyedik yekhez ugyan-ó. Ha valamé- azt a növé- esen újból meg k közt kétszeri főleg akkor, végeztük.

nk a paradi- mba ellen is. első permete- b akkor kell első nyomai tal nem aján- zsenge levél- sem, mert az sa. Ha állan- etben semmit ének meggát- kat használ a akkor perme- oa már nagy

hogy ugy a ak különböző onyok között egségek iránt, nő megfigye- fogékony vál- dját képezheti nek.

L. Gy. 385. kérdés. mi a gyakor- földre hány alkalmazni.

N. Z. ritott sertés- elsősorban a ó nitrogéntől kalmazásának g, hogy drága.

q-t kell szá- sertéstrágyát, trágyát hasz- nőséget igen az őszi szán- foszfátot, ta- g. salétromot Cs. S.

386. kérdés. inő és mennyi t beszerezni, Sz. J. omoki szőlő- a következő: rkokat kapá- dánként 100 rfoszfátot el- s előtt 100

kg. chilisalétromot. Mindezt kat. holdanként. A következő év tavaszán pedig csak 100 kg chilisalétromot adunk. A beszerzési forrásokról a „Köztelek” hirdetése ad tájékoztatást; a gyárosok árajánlatából a műtrágya árát megtudhatja.

Földvizsgálat és luczernatrágyázás. 387. kérdés. Földet akarok megvizsgáltatni műtrágyázás végett. Hova kell ezért fordulnom? Őszi rozs közé szeretnék tavasszal luczernát vetni, mily és mennyi műtrágyát adjak rozs alá?

Felelet a 387. sz. kérdésre. Nagyon sokszor elmondtuk már azt, hogy a talaj kémiai elemzéséből csak nagyon kivételesen lehet a talaj trágyaszükségletére következtetni, mert az elemzés csak azt tudja megmondani, hogy mennyit tartalmaz a talaj az egyes tápanyagokban? De azt, hogy minő a tápanyageloszlása, mennyit tud a növény fejlődése közben felvenni, az elemzés megmondani nem tudja, már pedig ez a földolog. Őszi rozs közé vetett luczerna alá legcélszerűbb a rozs elvetése előtt 3 q. Thomas-salakat szórni el kat. holdanként.

Mikor szórjuk el a szuperfoszfátot? 388. kérdés. Mikor legcélszerűbb a szuperfoszfátot elszórni?

Felelet a 388. sz. kérdésre. A szuperfoszfátot legcélszerűbb az elővetemény lekerülte után azonnal elszórni. Legkésőbb pedig a vetőszántás előtt. Különböző műtrágya-nem képes hatását teljes mértékben érvényesíteni.

Csalamádé után buza. 389. kérdés. Vethető-e megrágyázott csalamádé után buza? Nem volna-e célszerű a buza alá szuperfoszfátot adni?

Felelet a 389. sz. kérdésre. A csalamádé első-sorban nem azért rossz előveteménye a buzának, mert a talajból sok tápanyagot von ki, hanem azért, mert a talaj nedvességét nagyon kiaknázza és száraz időjárással a talajt nem lehet kellőleg a buza alá elkészíteni. Ha a csalamádé lekerülte után a talaj eléggé meg-ázik és elég idő van arra, hogy buza alá legalább 2 szántás adassék, akkor a trágyába vetett csalamádé után a buza sikerülni fog. Szuperfoszfátot mindenestre ajánlatos a buza alá adni és pedig 150 kg-t kat. holdanként.

Raktározott Thomas-salak értékvesztése. 390. kérdés. Veszít-e a Thomas-salak értékéből, ha egy évig áll?

Felelet a 390. sz. kérdésre. Ha a Thomas-salak zsákokban, nyirkos helyen tartatik el, könnyen összeáll, megkeményedik és használhatatlanná lesz. Ha azonban porszerűségét nem veszíti el egy év alatt, akkor értékéből nem veszít.

Vetések leltározása, takarmányfélék értékesítése. 391. kérdés. Mint bérlő bérletemet október 1-ével vettem át, így a rendes évi végszámadást is október 1-ével zárom le. Belevendők-e az 1908. október hó 1-én zárandó évi számadásba és melyik év terhelendő meg a tarlóbuktatás, keverő szántás, buza alá trágyahordás, vető szántások és október hóig végzett őszi vetések, 1908. tavaszán vetett lóhere-

és baltaczimvetések? A szerződésben az utolsó évben semmiféle előmunkálatokra kötelezve nem vagyunk.

A bérlői szerződésünk 10. pontja: „Köteles a bérlő a birtokon az utolsó bérlői évben termelt és a gazdaságban fel nem használt szalmát, töreket, polyvát, szénát, répát, kukoricaszárát a birtokon visszahagyni, az ő bérutódja viszont tartozni fog tőle napi árban megvenni.” Ezek szerint a felsorolt szalma- és szénaféleket szerintem október 1-én mint meglevő vagyonleltárt felvehetem.

Elmondottak szerint mily árban vehetem föl az őszi és tavaszi szalmát, szénát, őszi és tavaszi polyvát, töreket, répát, kukoricaszárát 100 kilogrammonként, ha nálunk a piacon száma 12.— korona, árpa 15.— K., tengeri 15 K., zab 16-40 K., 100 kilogrammonként?

Felelet a 391. sz. kérdésre. Ha valamely gazdaság rendes forgók szerint kezeltek s így az évi vetések területe minden évben ugyszólván ugyanaz, akkor a vetési leltár felvétele felesleges, de ahol szabad gazdálkodást folytatnak s az évi szántások és vetések területe évről-évre változik, ott helyén való, hogy az október 1-ig a jövő gazdasági év érdekében eszközölt szántások, vetések és trágyázások értéke a mult év javára és a jövő év terhére irassék.

A termények leltározásánál pedig azon elvből kellene kiindulni, hogy a rendes eladás tárgyát képező termények, p. o. gabonafélék értéke napi áron felszámíttatik, ellenben azon terményeknél, melyek a gazdaságban természetnek s ott fel is használhatók, aminők különösen a széna- és szalmafélék, csak gazdasági ár alkalmazandó, mely évről-évre ugyanaz lehet, mert ezek értéke csak azok értékesítési módjától függ s ha bizonyos gazdaságban a szénát csak 4 koronával lehet értékesíteni, hiba lenne azt 12 K.-val azért értékelni, mert ennyiért jelenleg eladható. Ha ily magas ár felvételnek, akkor a jövő év jövedelme szenvedne, mivel a 12 K.-ért átvett szénát tényleg csak 4 K.-val tudja értékesíteni. 4 K.-ás szénaárnál a takarmányszalmafélek árát 2, az alomszalmáét 1 K.-ra szokás tenni.

Egy 900 holdas birtok berendezése. 392. kérdés. Birtokunk 900 magyar hold terjedelmű, ebből 32 magyar hold terjedelmű 11 tábla prima szántó, 3 tábla összesen 75 hold agyagos, vizet nehezen áttersző talaj; a birtoktól körülbelül 3 kilométernyire eső 50 hold terjedelmű 2 tábla ismét jó szántó; van ezenkívül 150 hold többé-kevésbé jó rét, a többi erdő és legelő. Ehhez marhaállományunk a következő: 55 drb tehén, 36 drb ökör, 50 drb növendékmarha, 14 drb ló és 60 drb sertés. Eddig rendszerint 120 hold buza, 70 hold rozs, 80 hold tavaszi, 60 hold lóhere, 40 hold zabos-bükköny és csalamádé és 80 hold tengeri volt, a többibe burgonyát vetettünk. Ezek előrebocsátása után tiszteletteljes kérésünk az volna, kegyeskedjék nekünk egy vetésforgót olyképpen megállapítani, hogy az első helyen megnevezett 11 táblát minden negyedik évben, illetve minden 9 évben kétszer akarnánk trágyázni. A 75 holdon leginkább takarmányt akarnánk természet-tenni, megjegyezvén, hogy ezen terület tavasz-

szal csak későn vethető be. A távolabban fekvő 2 táblát csak minden 6-ik évben óhajtánánk trágyáztatni. Ezen 75 holdra, valamint az utóbb nevezett 50 holdra külön 2 vetésforgót kérnénk javasolni. Helyes-e az egyes gabonaművek beosztása? Elegendő-e a marhaállományunk? Ha igen, tudunk-e ily állományal elegendő trágyát termelni? Mennyi mesterséges takarmányra van szükségünk? Ezen utóbbi kérdéshez van szerencsénk megjegyezni, hogy a réteink nem a legjobbak és hogy azokat, minthogy talajunk egyáltalán mérszszegény, mérszszal akarnánk trágyázni.

Felelet a 392. sz. kérdésre. A felvetett kérdésekre szakzerű és megbízható választ csak az adhat, aki a birtok helyi viszonyait ismeri, mik iránt a birtok leírása nem tájékoztat eléggé, mert nem tünik ki abból, hogy különösen a 75 és 50 holdas területeken minő növényeket lehetne sikerrel termesztetni, továbbá nem lenne-e célszerű, tekintettel a tehenészetre és a silány rétre, luczernát és répát is termesztetni s minthogy az átlagos termések említve nincsenek, azt sem mondhatjuk meg, hogy mennyi mesterséges takarmány lenne termesztenő. Az állatállomány számára nézve elegendőnek látszik, de hogy az elegendő trágyát fog-e szolgáltatni, az részint takarmányozásától, részint a trágya kezelési módjától függ, mi iránt a beadvány szintén nem tájékoztat.

De mivel különben is ily fontos kérdések a „Levélszekrényben” a kellő alapossággal el nem intézhetők, azt javasoljuk kérdéstelevőnek, hogy ezen ügyben a gazd. akadémiánál (Magyar-óvár, Keszthely, Kassa, Debreczen, Kolozsmonostor) fennálló „Gazdasági tanácsadó-bizottságok” valamelyikéhez forduljon, akik üzembereendezési kérdésekre díjmentesen adnak szakvéleményt.

Ha a rét talaja mérszszegény, célszerű lesz meszezéssel vagy 10 holdon, esetleg több helyen kísérletet tenni olyformán, hogy a trágyázás költsége és termésfokozó hatása s így a meszezés jövedelemfokozó hatása is megállapítható legyen.

Fehér mustár mint zöldtakarmány. 393. kérdés. A fehér mustárnak mint zöldtakarmánynak van-e puffasztó hatása s ha igen, miként kell azt feltakarmányozni?

Felelet a 393. sz. kérdésre. A fehér mustárt közvetlenül virágzás előtt vagy virágzás kezdetén tanácsos kaszálni, mert ha igen korán kaszáltatjuk, hashajtólag s némileg puffasztólag hat, ha pedig java virágzásig vagy tovább várunk, gyorsan elfasul s a beczőkben képződő magvak mustárolajat fejlesztenek az emésztőszervekben, mely könnyen mellékkizűvé teszi a tejet s vaját. A kellő időben kaszált fehér mustár azonban kifogástalan tejtakarmány, de csak ha a teheneknek nem egyedüli tápláléka, mert 40-50 kg.-nál többet nem tanácsos a középnyag tehénnel naponta etetni, amennyiben t. i. a zöld mustárban aránylag kevés a szárazanyag s mért tulzott etetése akkor is rontja a tej ízét, ha beczők még nincsenek rajta. Miután fehérjében majdnem oly gazdag, mint a here, 10% szalmával tanácsos összerázni s abrak gyanánt árpa- s tengeridarát használhatunk, mer a mustár mellőzhetővé teszi a fehérjedus abrak

ás UJ!
UJ!
sre állnak
R.-T.
szám.

A HEID-féle GÉPGYÁR

képviselőt Magyarországra terü- letére átvéve, módunkban áll **eredeti HEID-féle gabonakonkolyozókat, eredeti HEID-féle magosztályozó gépeket** jutányos áron, az ismert első-rangu kivitelben szállítani. E gyártmányt tartóssága és kiváló Ujdonság: kemény nickel átvonatu trieur-köpenyek, tökéletes munkateljesítése jellemzik. melyek tartósság tekintetében minden eddigi készítményt sokszorososan felülmúlnak. — Leírással és árajánlattal készséggel szolgál:

Bächer Rudolf, Melichar Ferencz, Budapest, VI., Nagymező-ú. 68.

neket. A tej s vaj színére sárgítólóg hat a mustár. Ha az említettek, de különösen arra ügyelünk, hogy tulfiatal mustárt ne etessünk s hogy más takarmányt is kapjanak a tehenek, akkor egyáltalán nem tarthatunk attól, hogy a teheneket legkevésbé is felfujja. Ugyanez a többi állatokról is áll, mert a növendékmárhával, jármoskórrel, juhval, lóval és sertéssei sem tanácsos tisztán csak fehér mustárt etetni.

Cselkó István.

Malátacsira mint takarmány. 394. kérdés. Egy vagon malátacsirát vettem, etethetem-e fejőstehenekkel répaszeletre és moslékitásra finom korpa helyett, van-e a malátacsirának annyi tápértéke, mint a finom korpának, fejőstehenek részére és etethető-e lovakkal is?

St. E.

Felelet a 394. sz. kérdésre. A malátacsira a malacot kivéve minden állattal etethető, de aránylag nagy fehérjetartalma miatt leginkább növendékállatok s fejősteheneknek adják. A tehenekek azonban legfeljebb csak 3 kg.-ot tanácsos fejenként s naponta etetni, mert a malátacsirának kesernyés az ize, mely túlzott etetésekor a tejjre is átmegegy. Ugyanannyit kaphat a ló is, míg ellenben a növendékállatok legfeljebb csak 1/2 kg.-ot minden 100 kg. élő-sulyra. Hasas és szoptató állatoknál azonban célszerűbb a malátacsirát mellőzni vagy az adagot korlátozni, mert a hasas állatok néha elvetélnék tőle, a szopósak pedig hasmenést kaphatnak attól a tejtől, mely a malátacsira után keletkezik. Utóbbi azonban nem vonatkozik a már elválasztott állatokra, mert ezek igen jól megbírják a mérsékeltetett malátacsirát. A finom korpa tápértékét nem éri el a malátacsira, dacára, hogy több a fehérjéje: mint hizlalótakarmányt 1/5-el becsüljük kevesebbre s ha a fejőstehennél valószínűen nem is oly nagy a kettő közötti értékkülönbség, de a korpa mégis jobb tejtakarmány mint a malátacsira. A malátacsira etetési módját illetőleg megemlítjük, hogy a lónak, juhoknak s fiatalabb növendékállatoknak lehetőleg csak szárazon, idősebb borjunak kissé megnedvesítve, kifejlődött marhának azonban egy etetéstől a másikig áztatva vagy etetés előtt leforrázva adjuk.

Cselkó István.

Baromfitenyésztési szakiskolák. 395. kérdés. Vajon a gödöllői baromfitenyésztési tanintézetet kívül van-e még Magyarországon ily tanintézet? Mily előképzettség szükséges és mennyi ideig tart a tanfolyam ugy Gödöllőn, mint más ily intézetben? Dunántul van-e nagyobb baromfitenyésztési telep, melyet érdemes volna tanulmányozni?

B. E.

Felelet a 395. sz. kérdésre. Magyarországon baromfitenyésztési szakiskola csak Gödöllőn van. Ez az iskola állami és a földmivelésügyi miniszter főhatósága alatt áll; rang szerint első fokú szakiskola, ahol tehát kizárólag munkások oktattatnak a gyakorlati baromfitenyésztésben.

Ennek megfelelően az előképzettség is csupán a magyarul írni-olvasni tudáshoz van kötve, de a gyakorlat szerint rendszeren megkivántatik legalább a népiskola IV-ik osztályának sikeres elvégzését tanúsító bizonyítvány. Az iskola egyéves, kezdődik január közepén s tart de-

czember közepéig. Közlebbi adatokért leghelyesebb Gödöllőre, az iskola vezetőségéhez fordulni, ahonnan készséggel megküldik az iskola szervezetét ismertető prospektust. Ha kérdéstevő a baromfitenyésztés terén alapos tanulmányokat óhajtatni, úgy ajánlom, ne kösse magát tisztán a Dunántulhoz, mert sajnos, minálunk a szősoros értelmében vett nagy baromfitelpek még nincsenek s így csak több tenyésztet tanulmányozása után lehet kerekded, tömör ösmeretre szert tenni. Dunántuli tenyésztetkből ajánljuk legelsősorban a fiatal győri Schlichter- (építész) féle baromfitelpeket, ahol igen érdekes amerikai rendszerű berendezés és elsőrendű baromfianyag látható. (Leginkább tyúk és kacsá.)

Megtekintésre érdemes özv. Baky Béláné surdi telepe (posta Zakány, Somogy vm.), ahol is egy nagy fajtagyűjtemény tanulmányozható (berendezve tyúk, pulyka, lud, kacsá, fácán tenyésztésére). Az ország egyéb részén ajánljuk megtekintésre Répászky építész telepét Kassán, ahol gyönyörű berendezésben elsőrendű baromfialomány kínálkozik tanulmányozásra, továbbá Polonyi Lajos Lúki-Gergelyfalva, u. p. Nyitra-Ivánka, Piszny Istvánné Battonya, Kubinyi Béla Ujszász stb. tenyésztetait. Természetesen ajánljuk a gödöllői szakiskolával kapcsolatos tenyésztet megtekintését is.

Ky.

Kompozittrágya értéke. 396. kérdés. Kompozittrágyát vettem, mely tartalmaz 0.5% vízben oldható, 5.2% ösoszfoszorsavat, 1.5% nitrogént; minő arányban áll ezen trágya a 16-18% os szuperfoszfáttal, melyből kat. holdanként 100 kg.-ot használok?

Felelet a 396. sz. kérdésre. A két trágyaféle nem hasonlítható össze, mert az egyik egy, a másik két fontos tápanyagot tartalmaz, azonkívül az egyik vízben könnyen oldható, a másik jobbra nehezen oldható foszorsavat tartalmaz. A kompozittrágya 50-75 q. lesz a megfelelő mennyiség, a szuperfoszfáttól 1 q. nagyon kevés, legjobb abból kat. holdanként 150 kg.-ot adni.

Cs. S.

Évi fatermés kihasználása. 397. kérdés. Bérleti szerződésben a bérlő fahasználati jogára a következő megállapodást tartalmazza: „A bérlőt az évi növekedésnek megfelelő famennyiség illeti meg. Irtás (Rodung) esetén egy a bérbeadó által megjelölt helyen ugyanolyan nagyságu terület erdőstendő (muss . . . aufgefórstet werden).” Miután birtokomon az erdő akác s erre tudommal a 35 éves turnus szokásos, a bérleti szerződést én, a vonatkozó passzus első pontjára helyezve a sulyt, úgy értelmezem, hogy a bérlő az erdőnek (100 hold) évenként 1/35-öd részét, az utat és táblákat szegélyező fák közül pedig minden 35-iket vágathatja ki.

A bérlő ezzel szemben a második pontra helyezi a sulyt, az erdőből körülbelül 10 holdat vágatott és az allékból körülbelül minden 3-ik fát s azt állítja, hogy akár az egész erdőt és az öszes allékat is kivághatja, ha csak ugyanolyan területet és ugyanannyi fát más helyen beültet.

A bérleti szerződést sajnos nem én csináltam, hanem birtokelődöm, de ha az illető passzus nem is egész világos, nézetem szerint a bérlő által évenként vágható famennyiséget

mégis csak az első pont határozza meg s ennek értelmében a bérlő nem vágthat ki többet, mint amennyivel a birtok famennyisége évenként növekszik.

A második pontban említett irtás (az eredeti német szövegben Rodung) arra az esetre vonatkozik, ha pl. a bérlő az erdő 1/35-öd részének fáját nemcsak kivágja, hanem a szó szoros értelmében kiirtja és ezt a területet más célra, pl. szántóföldnek vagy legelőnek használja fel.

Éppen ezért a bérlő ellen kárterítés miatt és a bíróság elvi döntésének provokálására pórt akarok indítani, előzőleg azonban szeretném a t. szerkesztőség álláspontját ismerni. R. A.

Felelet a 397. sz. kérdésre. R. A. ur egészen szabatosan és helyesen határozta meg a szerződés célzatát. A szerződés idézett szakaszára még az sem mondható, hogy nem egészen világos, csak lakonikus rövidséggel van megfogalmazva.

Az a kifejezés, hogy „a bérlőt az évi növekedésnek megfelelő famennyiség illeti meg”, egészen jól megjelöli a birtokos ama célját, hogy tartamos fahasználatot akar biztosítani, mely mellett a vágásra érett fából soha ki nem fog, mit csak úgy érhet el, ha nem szabad az évi fatermésnél, mely az évi növekedésnek felel meg, többet egy esztendőben kihasználni. A kihasználásnak lehet azután, a szerződés szerint, két-féle módja vagy meghagyjuk a tuskót és sarjadzó üzemből kezeljük a fát vagy kiirtjuk s helyébe ültetünk vagy vetünk új faanyagokat, mely eljárást az erdész a szálerdőüzemnél használja. A szerződés másik pontja tehát ezen általános gazdasági elvnek egészen alá van rendelve s magától értetődik, ha azt mondja, hogy „irtás esetén egy a bérbeadó által megjelölt helyen ugyanolyan nagyságu terület erdőstendő”, abban értelménél bennfoglalva azt, hogy az első pontban megjelölt évi kihasználandó famennyiségnek, a vágásfordulóra, 30 évre elosztva, nem szabad fogyatékot feltüntetni. De hol volna az évi növekedésnek megfelelő famennyiség, ha a bérlő értelmezése szerint az öszes famennyiséget levágnák?

A bérlőnek tehát, hogy az általános gazdasági elvnek megfelelően, tényleg a terület 1/35-dánál, vagy az allék minden 3-ik fájánál többet kivágni nem szabad.

A vágásforduló hossza azonban, mint azt a „Közlelek”-ben az „Erdészeti kísérletek”-et tárgyaló cikkemben a hazai viszonyok tekintetbe vételével már megirtam, különböző aszerint, hogy szál- vagy sarjüzemből kezeljük az akáczfát.

Eszerint az akác vágásfordulója a legkedvezőbb viszonyok között szálerdőnél legfeljebb 50 év lehet; míg a sarjüzem vágásfordulóját, ott, ahol tüzi és szárszámfa termelése a cél, általában 15-20 évre szoktuk megállapítani, ahol azonban vastagabb méretű mü- és szárszámfa termelése a cél és a termőhelyi viszonyok is kedvezők, helyénvaló a vágásfordulót 30 évig meghosszabbítani. Sőt ha a sarjak rendkívül gyorsan nőnek, az akác már 5-10 éves korában elég vastag dorongfát ad.

*) V. Ö. Vadas Jenő: „Az akáczerdők gazdasági alakjairól”. Erdészeti kísérletek 1907. évf. 3. és 4. egyestett szám.

„MILLENNIUM”

Aratókés-köszörülőgépek.

Arjegyzéket és árajánlatot szivesen küld

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM.

fűkaszáló, marokrakó és kévekötő aratógépek 1908. évi szerkezet.

Manila zsineg.

Mi csak latba milye szokt nak nálni állap irány előre remés

Ille élvező magya okt. amely illeték sitott belüli fizetés A H konkrét ság sze élvezat amely illett p öt a hanem az előd és öt ez a kö és indo Nem az a p elődjét tartozás felelőse pedig az t.-cz. 7. jegyzet) illetékeg vagyon haszoné mig a ki, hogy folyó ill zeskedik személy törleszté annyiban a folyó lékot. E szik, ho köteles illetékeg köteles fizetendő ez a fizet séget képe bekezdése köteles v egyenérté pán anny tartozás vagyonna rendelke

RE

A M

Mindezek oly kérdések, miket per esetén csak szakértő dönthet el a helyi viszonyok latbavetésével. S meghatározandó az is, vajjon milyen méretű s ehhez képest milyen koru fát szoktak volt a birtokos czéjaira s intencziójának megfelelőleg dönteni s rendszerint felhasználni évek során keresztül, hogy aszerint megállapíttassék, hogy melyik vágásforgó veendő irányadóul. Mindezek tehát a birtokos által jó előre fontolóra veendő, hogy a biztos siker reményével léphessen fel. *Földes János.*

Illetékegyenérték.

Illetékegyenérték alá eső vagyon hasznait élvező olvasóinkat közölni fogja a magyar kir. közigazgatási bíróságnak 1906. évi okt. 17-én 4111. szám alatt kelt határozata, amelyben azt az elvet mondotta ki, hogy az illetékegyenértékköteles vagyon élvezetére jogosított személyt a jogelődjét terhelő két éven belüli illetékegyenérték-tartozásért személyes fizetési kötelezettség terheli.

A határozat keletkezésére alapul szolgáló konkrét eset az volt, hogy a pénzügyigazgatóság személyes tartozásként követelte a hasznélvezetetre jogosult az az illetékegyenértéket, amely még előde idejéből volt hátralékban. Az illető panaszszal élt és azzal védekezett, hogy őt a hátralékért nem személyi kötelezettség, hanem csak kezesség terheli. Elsősorban tehát az előd örökösain kell a behajtást megkísérlni és őt csak akkor lehet fizetésre kötelezni, ha ez a kísérlet eredménytelen maradna.

A közigazgatási bíróság a panaszt elutasította és indokul a következőket hozta fel:

Nem lehetett a panasznak helyet adni, mert az a panaszbeli kifogás, hogy panaszos a jogelődjét terhelő két éven belüli illetékegyenérték-tartozásért csupán dologi kezesként tartoznék felelősséggel, elfogadható nem volt. Nem volt pedig az elfogadható azért, mert az 1887: XLV. t.-cz. 7. §-ának (illetéki díjgyezék 95. t. D. 4. jegyzet) első bekezdése azt rendel, hogy az illetékegyenérték rendszerint az illetékköteles vagyon élvezetére jogosított személy által saját hasznélvezetének tartamához képest fizetendő, míg a harmadik bekezdés viszont azt mondja ki, hogy az illetékköteles vagyon jövedelme a folyó illetékegyenérték-tartozásért feltétlenül kezeskedik; az annak az élvezetére jogosított személyre nézve beállott változásokor netalán törlesztetlenül maradt tartozásért azonban csak annyiban kezeskedik, amennyiben ez nem képez a folyó évet megelőző két évnél régebbi hátralékot. E rendelkezéseknek egybevetéséből kitetszik, hogy a lényegében az illetékegyenértékköteles vagyonnal bíró jogi személyt terhelő illetékegyenérték elsősorban az illetékegyenértékköteles vagyonnak élvezetére jogosított által fizetendő és pedig nem szenved kétséget, hogy ez a fizetési kötelezettség személyes kötelezettséget képez. Az idézett törvényszakasz harmadik bekezdésében foglalt az a kitétel, hogy az illetékköteles vagyonnak jövedelme, a folyó illetékegyenértéktartozásért feltétlenül kezeskedik, csupán annyit jelenthet, hogy az illetékegyenértéktartozás felmerülő szükség esetében a kérdéses vagyonnak jövedelméből hajtható be s ez a rendelkezés magára az illetékegyenértékköteles

vagyonnak élvezetére jogosított személyre nézve kezességet avagy tehát másodsorban való fizetési kötelezettséget nem állapít meg. Ha pedig a folyó illetékegyenérték-tartozásra vonatkozólag használt az a kitétel, hogy ezért az illetékköteles vagyonnak jövedelme kezeskedik, nem jelenti és nem is jelentheti a dologi felelősséget, nem jelentheti ez a kifejezés ugyanazt a jogosított személyre nézve beállott változásokor törlesztetlenül maradt és két évnél nem régebbi hátralékra nézve sem, mert fel sem tehető, hogy ha a törvényhozó ugyanabban a bekezdésben és pedig egymással közvetlenül összekapcsolt két mondatban a „kezeskedik“ kifejezésnek egymástól különböző értelmet akart volna tulajdonítani, azt külön ki nem fejezte volna. Az idézett törvényszakasz második bekezdéséből pedig, mely szerint ha a tulajdonos jogi személy az illetékegyenérték fizetését magára vállalta: a fizetési kötelezettség elsősorban őt terheli; nemkülönben a dolog természetéből is az következik, hogy a törvénynek az a rendelkezése, melynek értelmében az illetékegyenérték rendszerint az illetékköteles vagyon élvezetére jogosított személy által fizetendő, a tulajdonos jogi személynek az illetékegyenértékért való felelősségét meg nem szünteti. Ez előadottak szerint tehát sem panaszosra, sem pedig az illetékköteles vagyon tulajdonosaként jelentkező jogi személyre nézve a panaszos által vitatott kezesség fenn nem forogván, annak a panaszbeli kérelemnek, hogy panaszostól, illetve az illetékköteles vagyonnal bíró jogi személytől az illetékegyenértéktartozás csak akkor legyen követelhető, ha a hátralék az elhalt hivatalbeli elődnek örökösétől be nem hajtható, helyet adni annál kevésbé lehetett, mivel az illetéktörvények és szabályok szerint az illetéktartozások az örökösöktől közigazgatási uton nem követelhetők. A fennállott magyar kir. pénzügyi közigazgatási bíróság idézett ítéleteire való hivatkozás nemcsak azért nem volt figyelembe vehető, mert ezek az ítéletek nem a jelen elbírálás alatt állóval azonos esetekre vonatkoznak, hanem azért sem, mert ezek a határozatok a jog források közé nem tartoznak.

Igen természetes dolog, amit a közigazgatási bíróság csak azért nem említ föl, mert magánjogi érdekű megállapítások nem az ő hatáskörébe tartoznak, hogy az ilyképpen fizetésre kötelezett félnek az előd örökösai ellen való visszakereseti joga a tulajdonképpen őket terhelő illetékegyenérték iránt érintetlenül fennmarad. *Sz. F. dr.*

A viharágyuzásról.

— Várhatunk-e hatást a jégfelhők ellen való lövöldözéstől? —

Főltte érdekes kérdés ez. Hogy jelentőség-teljes is, azzal mindenki tisztában van. Micsoda óriási vívmánya volna az emberi észnek és akaraterőnek, ha az elemekkel is meg tudna eredményesen küzdeni!

Azonban sok téves közlemény jelent meg már erről a kérdéstről. Azért talán kívánatos dolog, hogy felvilágosítsuk a gazdaközönséget arról, hogy az eddigi kísérletek, továbbá a nagy gyakorlat alapján és végül a tudomány szempont-

jából mit tartsunk a viharágyuzásról? *Várható-e ettől hatás vagy sem?*

Minden évben felszokott bukkanni ez a kérdés, különösen e tájban, amikor a jég agyonpocskondiázza a terméseknek jelentékeny részét. Folyton felüti a fejét.

Hogy rögtön megmondjam a véleményemet, kifejezem annak a szükséges voltát, hogy ennek a kérdésnek is végre-valahára — *ússák le már a fejét.*

Ertem ez alatt, hogy minden jégjárta állam kormányának szaktudósai, a meteorológusok révén alkalmas módon fel kellene világosítani a gazdaközönséget arról, hogy a jég ellen való lövöldözés egy bár nagyon érdekes, de teljesen haszontalan időöltés és határozott pénzpatarítás.

A lehető legrövidebben elő fogom adni, hogy mit lehet a viharágyuzás mellett és ezzel szemben mit lehet ellene argumentumal felhozni.

Hogy azonban kellő hitelt biztosítsak szavaimnak, előre kell bocsátanom a következőt. Azt a gazdaközönség is tudja, hogy a dobány mellett a szőlő az a növény, amely fölötté kényes, finom szerkezeténél fogva a legnagyobb rombolásnak van kitéve a jégverés részéről. Mint-hogy pedig most már 12 esztendeje szolgálom a „Borászati Lapok“ révén, mint a lap főmunkatársa, a hazai szőlészet ügyét, elengedhetetlen kötelességemnek tartottam, hogy a jégüzés kérdését a lehető legbehatóbban tanulmányozzam úgy künn a szőlősgazdák dörgő viharágyui mellett, mint az állandóan kísérletező szakemberek oldalán; végül a legkiválóbb bel- és külföldi tudósok véleményét is kikértem.

Ismerem tehát ennek a kérdésnek minden csirját-binját. Azért talán remélhetem, hogy szavamat meghallják azok, akik — meg akarják hallani.

A viharágyuzás mellett a következő argumentumokat lehet felhozni:

1. Minthogy a jég évről-évre nagy kárt okoz a veteményben, gabonában, gyümölcsben, de különösen a szőlőben, meg kell kísérelni bármily áldozatok árán is, hogy a jégverést elhárítsuk ültetvényeinkről. Erre legalkalmasabbnak látszó eljárás a viharágyuzás.

2. Különösen a szőlőnek a jégverés ellen olyképen való megvédése, hogy a szőlő fölé dróthálózt feszítünk ki nem bizonyult sem praktikus eljárásnak, sem hatásosnak. Azért is meg kell maradni a viharágyuzás mellett.

3. A főargumentum: A francziák, ez a nagyoszü, élelmes nép még erősen, sőt talán most fokozottan alkalmazza ezt a védekező eljárást. (Bár ezzel szemben tagadhatatlan, hogy a többi nemzet már sorban teljesen — leszerelt. A mi földművelésügyi kormányunk is.)

Akik ezt a kérdést még nem tanulmányozták behatóbban, azonban amellől (és talán éppen azért) lelkes hivei a viharágyuzásnak, azokat kénytelen vagyok kedves ábrájukból — amelyben, hogy őszinte legyek, egy ideig önmagamot is ringattam — a következő tényekkel kiábrándítani:

1. Mig a legkitünőbb viharágyu légörvénygyűrűje, amelyre a jég elűzésének feladata vár (jobbán mondva: amely a jégképződés megakadályozására van hivatva) maximálisan

Legjobbak a **RESICZAI EKÉK, LOSONCZI VETŐGÉPEK**
és KALMÁR-féle ROSTÁK.

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket.

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 32. SZÁM.

600 méter magasságig csavarodik fel, addig a jégképződés legalacsonyabb határa, még pedig igen kivételes esetekben csak 1200 méter, de többnyire 2000—3000 méter magasságban megy végbe. Tehát a légörvénygyűrű még csak megközelítőleg sem ér fel a kívánt magasságig.

2. A viharágyú légörvénygyűrűjének az energiája oly neveltségesen csekély a gigantikus erejű jégviharokkal szemben, hogy aki a meteorológiában csak némileg is jártas, az tudja, hogy teljes abszurdum ettől a csak gyerek-számba menő puffogatótól hatást várni.

3. A viharágyúzásnál sokkal célszerűbb eljárások is, mint pl. a rakétáknak, exploziósballonoknak, bombáknak fenn a veszélyes légkörben való elsütése sem bizonyultak hatásosoknak.

Ennyi talán már egymagában is elég annak a bebizonyítására, hogy az oly nagy port felvert — mert várva-várt és óhajtott — viharágyúzás a feledés lomtárába való. Kár erre tovább egy krajczárt is vesztegetni.

Mégis tárgyaljuk talán még egy-két szóval azt a kérdést, hogy a vérmes remények mellett, mi volt az oka annak, hogy minden országban oly gyorsan felkarolták a viharágyúzást? (El is álltak azután — még gyorsabban tőle.)

Ennek az volt az oka, hogy az első két nemzetközi viharágyúzási kongresszuson (Páduában és Lyonban folytak le) túlnyomóan laikusok vettek részt. Ezek azután lángoló reményt élesztettek fel a gazdák kebelében. A harmadik nemzetközi értekezleten (Grácza) már csak szakemberek (meteorológusok, tűzértisztek, gyakorlati kísérletezők) vettek részt. Ez szakértekezlet volt. És így ki is ábrándította a világot csalfa képzelődéseiből. Egyenesen és határozottan hatástalannak mondta a viharágyúzást.

Az optimisták figyelmébe, akik nehezen tudnak lemondani erről az érdekes — játékról, ajánlom még a következő dolgot. Kérdést intéztem Európa összes számbavehető szakembereihez a viharágyúzást illetően és uniszono azt a feleletet kaptam, hogy kár folytatni a puffogtatást, haszontalan pénzpoecékolás az csak.

Fel is említem, hogy kikhez intéztem kérdést. Elsősorban Stiger Alberthez, a windisch-feistritzi (stajer) polgármesterhez, a viharágyúzás feltalálójához. Azután Korschegg Alfréd tűzértekezlet vezetője. Továbbá Pernner-hez, a bécsi meteorológiai intézet igazgatójához, nemkülönben a magyar, német, olasz és francia meteorológiai intézetek igazgatóihoz és végül a legkiválóbb gyakorlati kísérletezőkhöz is.

A felelet egyforma volt: „Tulsokat remélünk a viharágyúzástól. Tévedünk. Soha attól megfelelő hatás nem várható. A gazdákat fel kell világosítani arról, hogy hiábavalóan poecékolják el a pénzüket azzal, hogy a jégfelhők ellen lövöldöznek.”

Remélem, hogy e szavaimat, mint komoly intelmet, meg fogják szívlelni azok, akiket illet. Persze, akik a neveltséggel határos képzelődésekben szeretik magukat ringatni, azoknak — hiába beszélék. *Liptai Albert.*

A felülepítmenyről.

Mióta 1861-ben az ugynevezett országbirói értekezlet a magyar magánjogi törvények uralmát a Királyhágón tuli részek és a régi Bánát kivételével helyreállította és a jogfolytonosságot az 1848-iki évben hozott törvényekkel kimondotta, azóta nálunk a felülepítmeny mint jogi fogalom megszűnt s a tulajdonjognak olyatén megosztása, hogy egyrészt a telek, másrészt az azon épült szilárd építmény két különböző személynek tulajdonát képezze, törvényes elismerésre nem számíthat. A magyar magánjog a római mintára szabott superficieist és az osztrák jog szerinti feüllepítmenyt nem ismeri, az ezekhez hasonló urbéri természetű jogviszonyoknak pedig az urbériséggel együtt tulajdonképpen meg kellett volna szünniök. Jogilag meg is szüntek, azaz papíron, tényleg azonban korántsem, mert azoknak nagyrésze napjainkig is fennmaradt, sőt újabb időben is nagyon sok hasonló jogviszony keletkezett. Egyike ez azoknak a sűrű eseteknek, amidőn a törvényhozás a nép jogi szokásaival és igényeivel ismét nem számolt. Így maradtak fenn szinte törvényen kívül az 1848 előtt keletkezett majorsági zsellérbirtokok, úgy, hogy az 1853. évi márczius 2-án kelt nyílt parancs 19. §-a ezeket a birtokviszonyokat törvényes elismerésben részesíteni kényszerült. Ugyanilyen majorsági zsellérbirtokok, taksás házak és hasonló tulajdonmegosztások keletkeztek 1848 után is, amelyekre nézve szintén szükséges volt az 1896. évi XXV. t.-cz.-ben külön intézkedni oly módon, hogy az 1848 január 1-je után keletkezett ilyen jogviszonyokat a törvény a magánjog általános szabályai alá rendelte.

A tényleges helyzet és a törvény közötti ellentmondás ezen intézkedések dacára természetesen továbbra is fennállt, azaz az államnak az állapottól mind a két fél érthető okokból huzódózik.

Ezekre a zürzavaros jogviszonyokra tiszta világot vet a kir. Kuriának egy ilyen tárgyu perben hozott ítéleti indokolása, mely dióhéjban magában foglalja a zsellérbirtokviszonyokkal rokontermészetű jogi kérdések lényegét és kimerítő tájékoztatást nyújt a dolgok mai állása felől.

Gazdaközönségünk legnagyobb részét ezek a kérdések közelről érdekelhetik s azért közöljük az indokok lényegét a következőkben:

A fellebbezési bíróság ítélete szerint az A) alatti 1863. évi aug. 22-én kelt „házlevél” című okirat alakilag a peres felek között nem vitás, hanem a tárgyalási jegyzőkönyv és mellékletei szerint vitás az, hogy felperes a keresetben megnevezett házhely használati jogát és arra emelt épület tulajdonjogát, valamint ennek telekkönyvi kitüntetését követelheti-e vagy ezekért csak kárpótlást igényelhet.

Az A) alatti okirat azt tartalmazza, hogy alperes jogelőde felperes jogelődének megengedte, hogy utóbbi a keresetben megjelölt telken a felperes jogelőde és utóbbi tulajdonává válandó házat építhessen, kikötötte azonban, hogy felperes jogelőde s utóbbi kötelesek lesznek a telek tulajdójának elismeréséről az alperesi jogelődnek évente egy ezüstforintot fizetni és a házlevélben részletezett szolgálmányokat teljesíteni.

A fellebbezési bíróság felperest a házhely használati és ezzel kapcsolatban a felülepítmeny tulajdonjogának telekkönyvi kitüntetése iránti keresetével elutasította abból az okból, mert a peresfelek jogelődei között az A) alatti szerződéssel létesült jogviszony a volt urbéris jogviszonnyal rokontermészetű lévén, az urbériség eltörlésével az is hatályát veszítette és az urbériség eltörlésére vonatkozó törvények kizárták azt, hogy jövőre ily és ezzel rokontermészetű jogviszony létesíthessék és ezért az urbériség eltörlése után létesült ezt a jogviszonyt hatályosnak nem tekintette.

Az okirat tartalmából kivehetőleg a peresfelek jogelődei között oly jogviszony keletkezett, mely az 1848 előtt fennállott urbériséggel rokontermészetű majorsági zsellér-birtokviszonnyal hasonlónak tekinthető ugyan, de téves a fellebbezési bíróságnak az a jogi álláspontja, hogy a megszüntetett urbériséggel a majorsági zsellér-birtokviszony is megszüntetve lett és ezzel a hasonló jogviszony későbbi létesítése is megtiltott, mert az 1853. évi márczius 2-án kiadott nyílt parancs 19. §-a a majorsági zsellér-birtokviszonyt későbbi intézkedésig hatályában továbbra is fenntartotta.

Az 1848 előtt keletkezett majorsági zsellér-birtokviszony tekintetében az 1896. XXV. t.-cz. megengedte, hogy a birtokosok az ingatlanukat terhelő szolgáltatásokat megváltsák és ezzel az ingatlanokat teljes tulajdonul megszerezhessek, egyúttal e törvénynek 4. és 44 §-a elrendelte azt is, hogy 1848 január 1-je után keletkezett ilyen jogviszony a magánjog általános szabályai szerint bírálandó el, következésképp téves a fellebbezési bíróságnak az a jogi nézete is, hogy léteznék törvény, mely 1848 után az ilyen jogviszonyt későbbi létesítését kizárta volna.

Felperest az erre vonatkozó felülvizsgálati kérelmével mindazonáltal el kellett utasítani.

A fentebbiek szerint peresfelek jogelődei között ez a jogviszony 1863. évben, tehát oly időben keletkezett, midőn Magyarországon az országbirói értekezlet javaslata az anyagi magyar magánjog hatályát részben visszaállította.

Igaz ugyan, hogy az életbeléptetett id. törvénykezési szab. 21. és 156. §-ai az annakelőtte hatályban volt osztrák polgári törvénykönyvnek a telekkönyvi rendtartással kapcsolatos azokat az intézkedéseit, amelyek valamely jog telekkönyvi bejegyzésére vagy kitörlésére vonatkoznak, fenntartotta, de ezzel az osztrák polgári törvénynek a peres jogviszonnyra vonatkozó, illetőleg a felülepítmeny tárgyazó szakaszai is fenntartottaknak nem tekinthetők, mert a telekkönyvi rendtartás 55. és 56. §-a nem engedi meg, hogy a tulajdonnak oly alakulata, amely szerint a felülepítmeny és a telek tulajdonjoggal különböző személyeket illet, telekkönyvileg bejegyeztesse.

Őszi bükkönnyt, őszi borsót, biborherét, muharmagot, mustármagot

minden mennyiségben állomáson átvéve és kifizetve legmagasabb áron vásárol

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udv. magkereskedése,
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33. „Ajánlatok kéretnek.

s ha ily birtokviszony telekkönyvileg fel is vétetett, ez a felvétel jogszerűen nem a telekkönyvi rendtartáson, hanem a telekkönyvek elkészítése, illetőleg a helyszínelés tárgyában 1853. évi szeptember hó 16-án kiadott miniszteri rendelet 56. §-án alapulhat, mely a később az 1870. évi 106. sz. a kiadott magyar igazságügyminiszteri rendelet 5. §-ával azonos rendelkezést tartalmaz és amelynek célja az volt, hogy az 1848 előtti időből fenntartott jog- és birtokviszony is telekkönyvileg felvéve legyen.

Mindezekből tehát nem szenvedhet kétséget, hogy Magyarország azon területén, amelyre a magyar magánjog hatálya visszaállított, ott, ahol a peres ingatlan is fekszik és így jelen per eldöntésénél az osztrák polgári törvénykönyvnek a felépítményre vonatkozó szakaszai alkalmazást nem nyerhetnek. De nem nyerhet alkalmazást az osztrák polgári törvénykönyvnek az ideigl. törvk. szab. 21. §-a által fenntartott 418. §-a sem, mert igaz ugyan, hogy e törvényszakasz szerint, ha a földtulajdonos az építkezés felől tudott és attól a jóhiszemű építkezőt el nem tiltotta, csak a földnek közönséges értékét követelheti, de felperes jogelőde az A) alatti szerződés tartalma szerint tudva idegen tulajdonon épített, tehát jóhiszemű építkezőnek csak annyiban tekinthető, amennyiben a földtulajdonos engedelmével építkezett és miután a föld tulajdonosa az említett szerződés szerint a föld iránti tulajdonjogát kifejezetten fenntartotta, a föld kizárólag az építkezés által felperes jogelődének és így felperesnek tulajdonába át nem mehetett és így annak átengedését a föld értékének megtérítése mellett nem követelhetné.

Amint fennebb előadva van, Magyarországon a telek és az azon álló épület tulajdonának osztoftsága a zsellértelek vagy taksás házak létesítése által keletkezett és a tulajdonnak ezt az alakulatát a forgalom biztonsága és előmozdítása szempontjából az újabbkori jogfejlődés folytán a bíró gyakorlat nálunk is hatályosnak fogadta ugyan el, de csak azzal a korlátozással, hogy a jogviszony fenntartását napról napra meghatározott időtartamhoz kötötte.

Mintthogy azonban az A) alatti szerződés tartalma szerint az említett jogviszony fenntartása a jelzett bírói gyakorlattal ellenkezően évek sorára utódról-utódra kötött, ez pedig joghatályosnak nem tekinthető, helyesen járt el a fellebbezési bíróság, hogy felperest a telekbirtoka, használata és a felépítményre vonatkozó tulajdonjogának telekkönyvi bejegyzése iránti keresetével elutasította és minthogy felperes az ingatlanok nem tulajdonosa és az ingatlan elvont hasznát rendszerint csak annak tulajdonosa követelheti, helyes a bíróságnak a döntése is, hogy felperes részére elvont hasznót nem ítéli.

Schloesing szereit.

A Köztelek július 18-iki számában megjelent azon közleményre, mely szerint a Schloesing Frères & Cie marselli ház magyarországi képviselője megtagadta a tudományos köröknek a szükséges anyagnak kísérletezés céljából való

rendelkezésre bocsátását, kötelességünk a közérdekben is reflektálni.

Schloesing szereit nem ma feltalált szerek, ezek kiválóságáról nyilatkoztak hosszas tapasztalatok alapján a franciaországi tudományos körök és gyakorlati szakferfiak és a birtokosok százezrei. *Viala, Ravaz, Gorcanon, Degruilly, Pacottet, Sicard, Malvezin, Gastine, dr. Delacroix* világra szóló tudósok és szakferfiak, *Jules Meline* volt francia miniszterelnök és földmívelési miniszter, az európai agráriusok egyik szellemi vezére, az OMGE. disztagja, *Tisserand* francia államtanácsos, a francia földmívelési ügyek vezetője, az OMGE. disztagja egyenesen leirtak Magyarországra, melegen ajánlva a gazdáknak Schloesing szereit.

Ennek alapján már ez idén az első évben több ezer gazda dolgozik Schloesing szereivel Magyarországon és így meg fogjuk tudni, hogy miképpen érvényesülnek nálunk is a gyakorlatban Schloesing szereit.

Midőn a burgonya gyűrűsbetegségének hírét vettük, intézkedésünk folytán egy pozsonymegyei nagy gazdálkodó beküldötte gyűrűsbetegség által megtámadott burgonyagumókat Marseille-be Schloesingnek, aki a francia földmívelési miniszterium növénypatológiai osztályának igazgatójával, *Delacroix dr.-ral* együtt tanulmányozták és közölték is velünk nézetüket, melyről annak idején a fővárosi szaklapok, a fővárosi napilapok és az „Erdélyi Gazda” kimerítően irtak. A burgonya betegsége elleni kezelést tárgyaló külön prospektusunkban pedig Schloesing utbaigazítása az eljárást illetőleg bennfoglaltatik.

Érintkezésben voltunk egy tudományos intézményünkkel, mely hajlandó lett volna kísérletezni és melynek megirtuk, hogy talán jó lenne bevárni annak a pár ezer gazdának észleleteit és akkor ráérnénk talán jövő évben is házi kísérleteket tenni. Egyébként talán már ez idén is rendelkezésre bocsátottuk volna a házi kísérletezéshez az anyagot, ha nem kívántak volna oly nagy mennyiséget ingyen, mely egy vagyon értékének felel meg, mert azt mi mint képviselők nem adhatjuk magunkéból, Schloesingeknek pedig proponálni sem mertük.

Schloesing ajánlja, hogy tétessék kísérlet a nikotinos kénporral a talaj fertőtlenítésére. Mielőtt a csávázott egészséges gumót elültetjük, ki kell szórni 50 kg. nikotinos kénport 1 hold földre és azt sekélyen alászántani. 50 kg. nikotinos kénpor ára 25 korona és ha már a peronospora ellen Schloesing bordói porával és lisztharman ellen a lecsapott egyszerű kénporral is védekezünk, az összes költség 1 holdra 39 korona és nem 80 korona.

Schloesing szereit csupán két helyre adtuk ingyen, ezt is bánjuk, mert nem dolgoztak velők, legalább is nem törődtek azokkal, ellenben néhány ezer gazda, ki pénzért vette és szívesen vette, dolgozott és nagy része alapos munkát is végzett vele.

Kodolányi Antal ur, ki a „Köztelek”-ben szíves volt a gazdaközönség figyelmét felhívni a Schloesing szereire, saját szükségletére pénzért vette a szereket, *Ordódy Lajos ur*, ki Schloesinget és műveit ismeri és lelkesedéssel irt lapjában e „titáni szellem” által feltalált szerekről, saját gazdasága részére pénzért vette a

neki szükséges volt szereket, már pedig ez uraknak csakugyan örömet felajánlottuk volna tiszteletből e szereket kísérletre.

Schloesing szereit nem szükséges ingyen adni és a gazdák ezrei nem is kérték ingyen, hanem megvették pénzért és biztosak vagyunk benne, hogy ezt megbánni nem fogják.

Akinek érdekében áll egészséges burgonyát természetien és szükségesnek fogja látni, szívesen fog kísérletezni a burgonya gyűrűsbetegsége ellen Schloesing ajánlása alapján, egyébként Franciaországban is folynak az e téren kísérletek.

Schloesing Frères & Co.
magyarországi képviselője.

Fenti közleménynek helyet engedve, a következőkben óhajjuk arra vonatkozó észrevételeinket megtenni: Azok a kísérletek, amelyeket a cikkíró által említett pozsonymegyei nagybirtokos végzett Schloesing készítményével a burgonya gyűrűsbetegsége ellen, azt eredményezték, hogy a Schloesing-féle készítmény hatástalannak bizonyult úgy a gyűrűsbetegség, mint a burgonya levélfodrosodása (*Blattröllkrankheit*) ellen s a múlt évben e betegségek által az illető nagybirtokos körülbelül 100,000 koronára rugó kárt szenvedett s az idén körülbelül szintén ilyen arányokat őt a károsodása. Egyébként, aki e betegségek természetét és befolyását ismeri, előre tisztában van azzal, hogy azok ellen a Schloesing-féle védekezésmód nem is használható.

Czikkirónak ama észrevétele, hogy egy tudományos intézetnek csak azért nem bocsátották rendelkezésére a kísérletezéshez szükséges anyagot, mert ez intézet oly nagy mennyiséget kért ingyen, ami egy egész vagyonnak felel meg, szintén helyesbítésre szorul. A dolog igazi világításban úgy áll, hogy a szóbanforgó tudományos intézet, amelyhez a Schloesing cég magyarországi képviselője azzal a kéréssel fordult, hogy készítményeiről véleményt mondjon, erre hajlandónak mutatkozott az esetben, ha e szerekből 25-25 kg. mennyiséget ingyen bocsát rendelkezésére a cég kipróbálás végett. Tekintve, hogy a Schloesing készítmények ára kg.-onként 32 és 95 fillér közt változik, az egyes szerekből kért mennyiség ára 8 koronától 23 koronáig terjedő értéket képvisel. Nem is ez volt a nagy reklámmal dolgozó cég aggodalma, hanem az a körülmény, hogy a szóbanforgó tudományos intézet azt kötötte ki, hogy a kísérlet eredményéről tájékoztatni fogja a gazdaközönséget, akár kedvező, akár kedvezőtlen lesz az eredmény a Schloesing-féle készítményekre nézve.

A „Növénytan” rovatvezetője.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1675
Semmisség vagy megtámadhatóság?	1675
A viharágyuzásról	1681
Illetkegyenérték	1681
A felépítményről	1682
Schloesing szereit	1683
Tárcza.	
„Jobb világ volt régen.”	1676

BOROSZLÓ ■ ■ ■ BUDAPEST Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák.

Kedvezményes árak és fizetési feltételek

Teljes gőzeke-készleteket és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár

Magyarországi igazgatósága
BUDAPEST, IV., Kossuth-Lajos-utca 8.

Külföldi szemle	1676
Gazdátársadalmi mozgalmak	1677
Irodalom	1677
Levélsekreány	1678
Vegyesek	1683
Kinevezés. — Áthelyezés. — A magyaróvári akadémia új vezetője. — A borközpontokról. — „Erdély” havi folyóirat. — A kecskeméti gyümölcspiac. — Terményszállítások a hadsereg részére. — Apró hírek. — Közlekedési hírek	1684
Kereskedelem, tőzsde	1685
Szerkesztői üzenetek	1636

Kinevezés. A földmivélsügyi miniszter az állami erdészeti tisztviselők egyesített létszámában **Földes János** lippai m. kir. erdőmestert, „Erdészeti és faültetés” rovatunk vezetőjét, erdőtanácsossá nevezte ki. Kipróbált munkatársunkat előléptetése alkalmával szívesen üdvözljük.

Áthelyezés. A földmivélsügyi miniszter **Setankovics János** gazdasági akadémiai rendes tanárt, lapunk érdemes munkatársát, a debreczeni gazdasági akadémia ideiglenes vezetője alól köszönetének kifejezése mellett felmentette és a magyaróvári gazdasági akadémiahoz helyezte át, megbízván őt az állattenyésztési tan-szék teendőinek ellátásával.

A magyaróvári akadémia új vezetője. **Darányi Ignác** földmivélsügyi miniszter **Kerpely Kálmán** gazdasági akadémiai igazgatót, növény-termesztési rovatunk vezetőjét, a magyaróvári gazdasági akadémia ideiglenes vezetője alól köszönetének kifejezése mellett felmentette s megbízta a debreczeni gazdasági akadémia vezetésével. Ugyanez alkalommal a földmivélsügyi miniszter a magyaróvári gazdasági akadémia vezetésével ideiglenesen **Hensch Árpád** gazdasági akadémiai rendes tanárt, üzemtani rovatunk vezetőjét bízta meg.

A borközpontokról. A kereskedelmi kormány által létesítendő borközpontokról először a P. N. irt, melyet határozott formában még ma sem zároltak meg illetékes helyről. Lapunk előző számának vezetőcikkében teljesen kifejtettük állásfoglalásunkat a kormány által létesítendő, vagyis szubvencziával ily alakban támogatandó borközpontok létesítése ellen. Szombaton a **Magyar Kereskedelmi Csarnok** rendkívüli ig.-választmányi ülése is foglalkozott e tárggyal. Kimondotta, — miként azt szombati vezetőcikkünkben mi is kifejtettük, — hogy a kormánytámogatással létesített ilyen borközpontok a hazai borkereskedelmet érzékenyen károsítanák és oly privilégiumot létesítenek ezáltal a kormány, mely a kereskedelem szabadsága, a verseny egyenlősége elvének nem felel meg. Ez okból sürögő felterjesztést intézett a Magyar Kereskedelmi Csarnok a kereskedelmi kormányhoz, addig is, míg borkereskedői szakosztálya konkrét javaslatot dolgoz ki e tárgyról. Ebből is látható, hogy a kormány terve a létesítendő borközpontokra nézve az eddig ismert alakjában az érdekelt körök teljes tiltakozásával találkozott. A magyar borértékesítést szervezni kell, de nem úgy, hogy egy borkereskedő céget nagy állami támogatással, kiváltságokkal felruházva borközpontok alakításával bizzon meg a kormány, hanem úgy, hogy az összes érdekeltségek kívánalmainak meghallgatása mellett, de főként az ország adózó gerincét képező magyar gazdák érdekei szempontjából a termelőknek szövetkezetekbe való tömörülését segítse elő és támogassa úgy a kereskedelmi, mint a földmivélsügyi kormány. A kereskedelmi kor-

mány az ipartanáctól kért véleményt a borközpontokról nézve, azonban a magyar borértékesítés vajdudó ügyét nem oldhatja meg más, mint az érdekeltek: a magyar borkereskedők és elsősorban a bortermelő magyar gazdák.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadsereg részére 1908. szeptember 1-től 1909. augusztus 31-ig szükségelt s ajánlati uton fedezetet nyerő gazdasági termények beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Katonai átvéő állomások	Saját kezelés számára rozs zab métermázsza	A bérlet számára zab métermázsza
Nagyszében	9,477	10,713
Nagydisznód	—	2,161
Medgyes	—	4,599
Székelyudvarhely	—	153
Fogarás	—	123
Brassó	5,000	4,723
Feketehalom	—	2,361
Vidombák	—	2,345
Höltővénny	—	2,376
Botfalu	—	1,195
Szentpéter	—	1,150
Keresztényfalva	—	2,300
Rozsnyó	—	2,376
Gyulafehérvár	3,509	1,780
Szászváros	—	308
Erzsébetváros	—	2,361
Abrudbánya	—	121
Kolozsvár	3,536	3,866
Marosvásárhely	—	537
Beszerce	—	537

Szállítási módokat s az összes felvételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a nagy-szebeni cs. és kir. 12. hadtest hadbiztossága.

Erdély havi folyóirat. Most jelent meg az Erdélyi Kárpát-Egyesület folyóirata, az „Erdély” honismertető képes szemle 5—6. száma, melynek vezető cikkelyében **Szalay Béla** dr. nagy-szebeni orvos és ismert alpinista szakavatott tollából Hegyeink királya néven nagyszabású monografia olvasható a Fogarasi-havasok legmagasabb csúcsáról, a 2544 m. magas **Negójról**. A következő cikkely Kolozsvár környékének kiránduló helyeiről ad számot sikerült térképmelléklettel mintául fűzők és nyaralóhelyek számára. A bazált oszlopjairól híres **Detonata** hegyet, majd **Rabsonné** várát képekben és írásban bemutató cikkelyek végén kisebb közlemények és az egyesületi mozgalmakat feltűntető változatos hírek egész sorozata keltenek az olvasóban érdeklődést. Az „Erdély” borítékján két új kiadványról is szerepel a tudomást. Az egyesület tagjai 6 korona évi tagsági díjuk fejében ingyen kapják a lapot. Előfizetési ára 10 korona.

Terményszállítások a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadsereg részére 1908. szeptember 1-től 1909. évi augusztus 31-ig szükségelt s ajánlati uton fedezetet nyerő gazdasági termények beszerzéséről szóló hirdetményből az alábbi kivonatot közöljük:

Élelmező-raktár	Széna	Alom-szalma	Ágy-szalma
Budapest	40,107	23,217	4734

Az ajánlatok alkalmával a mezőgazdasági egyesületek és egyes termelők a bánatpénz és óvadék letétele alól fel vannak mentve. Szállítási módokat s az összes feltételekre nézve részletes felvilágosítást nyújt a budapesti cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

A kecskeméti gyümölcspiac. A Kecskeméti Gazdasági Egyesület jelentése szerint a gyümölcs-

piacra az árak augusztus 1-én kilónként fillérekben a következők voltak: Késői kajszin 50—58 az I. rendű, 14—26 a II. rendű, rózsaszin 40—54, doktorszilva 60—68, veresszilva 3—6, vajalma 36—46, tüköralma 26—30, egyéb alma-félék 10—20, körte 30—34, szőlő: csabagyöngye 70, maillinger 50. Zöldségfélék: Uborka százanként 100—200, paprika százanként 100—140, paradicsom kilónként 12—14 fillér. Egyéb zöldségfélék: Sárga dinnye 10—30 fillér darabonként.

Apró hírek. **Linhart-féle buzsávázás.** A Temesvármegyei Gazdasági Egyesület magyar és német nyelven közli egy hirdető lapon a Linhart-féle üszög elleni buzsávázási eljárást a kisgazdák részére. A plakát alakú ismeretterjesztő nyomtatványon hat kép van, ami nem éppen mondható sikerültnek a távoli fölvetel miatt. Az ismeretterjesztő nyomtatvány 20 fillérért kapható nevezett egyesületnél.

A Balaton Szövetség kis füzetkékben összevonva közli a balatoni kirándulóhelyek leírását, vagyis utbaigazítást ad röviden a kirándulónak. A füzetke címe „Kis kiránduló” Siófok, Balatonföldvár, Balatonfüred, Balatonalmádi és Balatonaliga fürdőhelyek használatára. Ara 20 fillér a Balaton szerkesztőségében Siófokon.

Budapest közönsége a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének tagja. Legnagyobb városaink közül eddig csupán Budapest nem volt a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének tagja. Legutóbb azonban az egyesület átiratára a főváros tanácsa nevében **Bárczy István** polgármester értesítette az egyesületet, hogy a főváros is belép az egyesület alapító tagjai közé.

Kisgazda a képviselőházban. Szabó István csokonai kisgazdát Nagyatádon képviselőnek választották szombaton. Ugy értesülünk, hogy az új képviselő, mint gazda is igen komoly és tehetséges tagja volt kerületének s bár a Kisbirtokosok Szövetségének tagja, távol áll minden földosztó, nemzetközi törekvésektől.

Bankkارتell vidéken. Nehéz pénz- és hitelviszonyaink súlyosbítására a vidéki városok bankjai szintén mozgolódnak. Taviratban jelentették a szatmári bankok is, hogy megcsinálták a magok bankkارتelljét. Tömörültek a pénz drágítására és amilyen ragadós az alapítási buzgalom, ellehetünk készülvén a bankkارتellek légiójának létesítésére. Aztán addig-addig mutatják a tömörülés példáját, míg végre rákényszerítve bár, de magunk, a gazdák is rálépünk a szervezkedés útjára teljes erőnkkel.

Az osztrák takarmánykedvezmények. A bukovinai takarmányinség enyhítése érdekében a cs. kir. osztrák államvasutak a magánvasutakkal egyetértőleg messzemenő kedvezményt engedélyeztek. A fővasutakon félkocsirakományokra a C) osztály, egész kocsirakományokra pedig az önköltségen aluli II. kivételes díjszabás alkalmaztatik mindenféle takarmánynemű után. A kedvezmény visszamenőleg július 1-től vehető igénybe a nálunk is ismeretes igazolási eljárás útján.

Ki akar kölcsönt? Aki birtokára jelzálogkölcsönt akar fölvenni, forduljon bizalommal a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez, Budapest, V., Géza-utca 2. szám (saját ház). Az intézet egyaránt ad nagy és kis jelzálogos kölcsönöket, főcélja azonban, hogy a közép- és kisbirtokosokon segítsen, ezért kölcsönöket már 300 K.-tól kezdve ad. Aki súlyos kamatot fizet tartozása után, az intézet olcsó törlesztéses kölcsönével segíthet terhen. Az előző hitelezőket az intézet a kölcsönből fizeti ki s mérsékelt díjért minden a kölcsön körüli teendőt ellát. Kölcsönök a földbirtok fele értékéig engedélyeztetnek. Ha az adós pontosan fizet, az intézet a kölcsönt föl nem mondhatja, az adós azonban tartozását akár egészben, akár részben bármikor visszafizetheti. Parcellázásoknál az intézet minden tekintetben segédkezik. Az intézet egy szerű levélre bárkinek szívesen ad felvilágosítást.

A kontinens legmodrabb és legmunkaképesebb
CZEMENTCSERÉPGÉPEI,
sajtol s acélfórmál, mindentféle csementáru készítésére,
Valódi csementfestékek közvetlen Angliából.

KRISHABER és BECK

műszaki vállalata

Budapest, V., Nádor-utca 14. sz.

Üzemban lévő telepek megtekinthetők az ország minden részében

NYILTTÉR. *)

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás
SALVATOR
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.
Természetes vasmentes savanyvíz.
Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudoirakpart 8.

A MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG
ingyen közreműködik fogyasztási és értékesítő szövetkezetek, valamint földművelő társaságok létesítésénél és tanácsot ad általában minden szövetkezeti kérdésben. Falusi gazdaszövetkezeteket vagy gazdaköröket alakít. Abból a célból, hogy a földműveseknek a földvásárlásnál utbaigazítással szolgálhasson, nyilvántartja a földveteli és eladási szándékokat. Aki tehát földet venni vagy eladni szándékozik, az jelentse be ezen szándékát a Magyar Gazdaszövetségnek, VIII., Szentkirályi-u. 40.

Bizalmi állást
keres helybéli nagyobb vállalatnál, gimnáziumi érettségit és kereskedelmi akadémiát végzett, 32 éves, családostól nyug. tűzérőhadnagy, budapesti háztulajdonos és földbirtokos. Szíves ajánlatokat „Bizalom” jelige alatt Haasenstein és Vogler hirdetési irodájába, Budapest, Dorottya-utca kér.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal a szerkesztőség felelősséget

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonátözsde tudósítása a „Köztelek” részére.)

Az időjárás viszonyokban némi változás következett be, a nagy meleg alábbhagyott és több helyen esőzések fordultak elő. Jótékonyan hatott az esőzés különösen a tengeri és a burgonya fejlődésére. Ami az fizletmenetet illeti, a külföldi piacokon lanyhább irányzat jutott érvényre; a terméskilátásokban nem történt változás.

Németországban, ha az időjárás viszonyok így maradnak, búzában rekordtermést várnak.

Igen nagy kínálat mutatkozott amerikai búzában. A kivitel Amerikából emelkedett, ugyszintén a látható készletek is.

Oroszország némely részeiből kedvezőten időjárás viszonyokról érkeznek jelentések.

Romániának valamivel több gabonája lesz ez évben, mint tavaly, az árak drágák.

Az angol piacokon kezdetben szilárdabbak voltak az árjegyzések, később azonban ellanyhultak az árfolyamok.

Franciaországban nagy figyelemmel kísérik, hogy az aratásnak milyen lesz az eredménye.

Németországban a kedvező időjárás viszonyok folytán csökkentek az árak.

Ami a magyar és az osztrák piacokat illeti, legutóbbi jelentésünk óta lényegesebb áresékesítés következett be, ami főleg arra vezethető vissza, hogy az új idény elején malmaink kevés készlet felett rendelkezvén, szívesen fizettek prompt búzáért magasabb árakat, ami az eladókra arra indította, hogy minél hamarabb jelenjenek meg a piacon az új terméssel.

Ilyen formán nagyobb mennyiségű áru érkezett fel és a nagyobb kínálat az árakat nyomta. Természetesen a csökkent árak folytán ilyenképpen az állomásokon is kevesebbet a kínálat. Mindinkább nyilvánvalóvá lesz, hogy az idén gyenge középterméssel kell számolnunk. Lényegesen kisebb hozamot ígérnek a tengeri, burgonya és így valószínű, hogy nagyobbodni fog a lisztfogyasztás. Az egyes gabonafajtákról, valamint azok áraiban végbement változásokról napi jelentésünkben számolunk be.

Napljelentés a gabonátözsdeiről.

1908 augusztus 4.

A buzaüzletben ma szilárdabb irányzat jutott érvényre, a forgalom 70 ezer méterházára volt tehető. Az árak a napi fizletben 10-20 fillérrel emelkedtek. Rozsban a kínálat mérsékelte, a Nyirvidékek elég jó a terméseredménye, Budapest paritásában 18-80 koronával fizetik.

Tengeriben az árak valamivel csökkentek az időközben bekövetkezett esőzések folytán, ami némileg javított a helyzetben. Ó-tengeri ára augusztusi szállításra Budapesten kocsióra rakva 15-50 korona. Érdéklődés nyilvánul új tengeri iránt is. Ára 20-30 fillérrel olcsóbb a majusi tengeri árfolyamához képest, november-februári szállításra.

Zab iránt csekély az érdeklődés, a forgalom nem nagy, az árak változatlanok. Árak: ó-áru 16-80 korona Budapesten. Új zab 16-20-16-40 fillér.

Az árpaüzletben a legutóbbi jelentésünk óta lanyhább árjegyzések jutottak érvényre. Az érdeklődés némileg alábbhagyott; jó minőségű sörárpát 18-20 koronás árak között helyeznek el.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm 81 k. 23 K. 70 f., 300 mm 81 k. 23 K. 60 f., 100 mm 80-5 k. 23 K. 70 f., 5000 mm 80-5 k. 23 K. 90 f., 100 mm 80 k. 23 K. 65 f., 1000 mm 80 k. 23 K. 60 f., 500 mm 80 k. 23 K. 60 f., 300 mm 80 k. 23 K. 60 f., 100 mm 80 k. 23 K. 30 f., 100 mm 78-5 k. 23 K. 30 f., 200 mm 80 k. 23 K. 70 f., 200 mm 80-5 k. 23 K. 70 f., 100 mm 80 k. 23 K. 60 f., 300 mm 79-5 k. 23 K. 50 f., 1000 mm 79 k. 23 K. 40 f. felső, 100 mm 79 k. 23 K. 40 f., 200 mm 79 k. 22 K. 50 f., 200 mm 78-5 k. 22 K. 50 f. üszkös, 3200 mm 78 k. 23 K. 35 f.

Pestvidéki: 500 mm 82 k. 23 K. 50 f., 500 mm 80 k. 23 K. 40 f., 200 mm 78-5 k. 22 K. 30 f., 100 mm 78-5 k. 23 K. 10 f., 100 mm 77 k. 22 K. 10 f., 100 mm 76-5 k. 22 K. 80 f.

H.-M.-Vásárhelyi: 5000 mm 79-5 k. 23 K. 50 f. aug. szállítás.

Makói: 4000 mm 80 k. 23 K. 80 f.

Felsőmagyarországi: 100 mm 80 k. 22 K. 90 f., 100 mm 79 k. 22 K. 80 f.

Becskereki: 1000 mm 79 k. 23 K. 50 f.

T.-Kanizsai: 4220 mm 79 k. 23 K. 50 f.

T.-Bánsági: 4500 mm 80 k. 23 K. 80 f.

T.-Becsei: 1000 mm 79 k. 23 K. 60 f.

Radei: 3000 mm 79-5 k. 23 K. 55 f.

Marosi: 4000 mm 80 k. 23 K. 65 f.

Bácskai: 400 mm 79 k. 23 K. 40 f., 100 mm 78-5 k. 23 K. 20 f., 400 mm 78 k. 22 K. 90 f. keresk., 500 mm 77 k. 21 K. 05 f. üszkös, 300 mm 77 k. 20 K. 80 fillér.

Árpa: 100 mm 15 K. 60 f., 100 mm 15 K. 50 f. kpf.

Tengeri: 300 mm 15 K. 60 f. kpf. ab hajó.

Zab: 100 mm 16 K. 50 f., 100 mm 16 K. 45 f. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

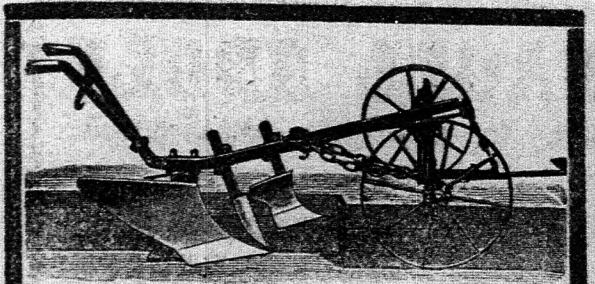
Buza októberre	22-54 K.
Rozs októberre	18-24 "
Zab októberre	16-40 "
Tengeri augusztusra	14-54 "
" 1909. májusra	15-24 "

Nemzetközi gabonapiacz 1908 július 31-től 1908 augusztus 5-ig.

	Kelet	Effektív árak										Határidő	Határidős árak				
		Budapest	Liverpool	Wien	Fréga	Mannheim	Páris	New-York	Chicagó	Buenos-Ayres	Odesza		Budapest	Liverpool	Berlin	Páris	Chicagó
Buza	4	23-40	—	25-—	25-50	25-98	21-56	19-20	—	18-40	20-53	Aug.	23-36 ²	—	23-62 ²	22-04 ^{1a}	17-40
	31	22-90	—	25-20	25-50	26-84	21-78	18-72	16-68	18-40	20-53	Szept.	23-12 ⁴	—	23-60	21-90	17-86
	Aug.	22-18 ²	19-14 ¹	26-98	22-44 ^{1a}	16-68	Aug.	22-84 ⁴	19-11 ⁸	23-66 ¹	21-66	16-78 ¹					
Rozs	4	19-—	—	20-10	21-—	22-12	16-50	—	—	—	16-11	Aug.	18-76 ²	—	21-02 ²	16-22 ^{1a}	—
	31	18-90	—	20-30	21-—	22-42	16-50	—	—	—	16-11	Szept.	—	—	20-90	16-88	—
	Aug.	—	—	21-08	17-06 ^{1a}	—	Aug.	18-76 ²	—	21-12 ¹	16-78	—					
Zab	4	17-—	—	18-—	15-90	21-24	—	—	—	—	—	Aug.	16-42 ²	—	19-86 ²	—	—
	31	16-80	—	18-—	15-90	21-24	—	—	—	—	—	Szept.	—	—	19-04	—	—
	Aug.	16-54 ²	—	13-98 ¹	—	—	—	—	—	—	—						
Tengeri	4	15-50	—	16-60	17-40	19-76	—	16-56	—	13-13	—	Aug.	15-24	—	18-58 ⁸	—	15-10
	31	15-45	—	16-40	17-40	19-76	—	16-28 ¹	15-10	13-13	—	Szept.	14-56 ^{4a}	—	18-18	—	—
	Aug.	—	—	18-12	—	—	—	—	—	—	—	Aug.	14-62 ⁵	14-85 ¹	18-— ¹	—	—

Jegyzet: ¹) szept. ^{1a}) szept.-decz. ²) október. ³) decz. ⁴) április.

Védjegy **ASBESTPADLÓ** Védjegy
Krumholz-féle Asbestpadlókészítő vállalat
SCHÖNFELD és BALLA
Budapest, VII., Hungária-körút 157.
Teljesen hézagmentes, tűz és víz behatása ellen érzéketlen, gombamentes, rendkívül tartós, könnyen tisztítható, miért is gazdasági épületek, magtárak stb. padlójának burkolására különösen ajánlatos. Olcsóság és kiváló tulajdonságai miatt máris nagy elterjedtségnek örvend. Prospektusokkal, mintákkal, készített munkák jegyzékével és árjegyzékkel kívánatra szolgálunk. Az Orsz. Magyar Gazd. Egyesület könyvtári és igen sok más helyisége Krumholz-féle asbestpadlóval van burkolva.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncéllemezekkel

□ acél gerendelyvel

☛ állítható szarvakkal, önzvetéssel. ☛

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló-, rét-boronák.

Háromtagu és egytagu hengerek.

Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP.-lg. Ipari mozdonyok 200 HP.-lg.

Minden gazdának és cseplőgéptulajdonosnak okvetlenül szükséges a

BALASSA FRIGYES CSEPLŐGÉPEK SZERKEZETE ÉS KEZELÉSE

- ezimű könyv, mert
1. kimerítően tárgyalja a hazánkban használt és elterjedt cseplőgépeket;
 2. kiterjed a cseplőgépek minden egyes részére;
 3. minden egyes résznek kezelési módját utasítást ad;
 4. bármely cseplőgép kezelésére kioktat;
 5. a szerkezetekről és minden részről külön nagyon világos ábrákkal szolgál;
 6. a különleges cseplők összes változatát ismerteti;
 7. a könyv egész tartalma gyakorlatias irányú, minden sora a gyakorlatból van véve és annak van szánva;
 8. páratlan jó tanácsadó minden bajban, mely a gép körül előfordulhat;
 9. a könyv utmutatásának követe mellett minden géptulajdonos nagy megtakarítást érhet el.
- A könyvet 6 korona 30 fillér előleges befizetése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX. ker., Üllői-út 25. szám

UTÁNZATTÓL ÓVATIK! Szőlő UTÁNZATTÓL ÓVATIK!

sárgaság (clorosis) rákfenésedés (anthracnózis) ellen, biztos védekezési szer: Schloesing lecsapott vasoxidos kénpora. Lisztgarmat ellen: Schloesing lecsapott egyszerű kénpora. Szőlő őr peronoszporája ellen: Schloesing lecsapott rézgáliczos kénpora.

Szőlő peronoszporája ellen: Schloesing permetező bordói pora. Burgonya (kolompér) peronoszporája ellen: Schloesing permetező bordói pora. Úszóg ellen: Vetőmagok esávasására: Schloesing bordói pora.

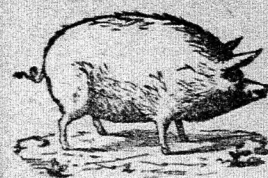
Szállítás a rendelés vétele napján. Ajánljuk Schloesing vrsenyen kívüli — a világon legjobb — permetezőjét, hāti kénfújtatóját és kézi kénfújtatóját.

Schloesing Frères & Cie részvénytársaság, Marseille (Franciaország).

Vezérképviselő Magyarországon részére:

Frankl Adolf banküzlete Budapest, Eötvös-utca 19. Saját ház. Telefon 25-40.

Megbízható képviselők minden megyében. Ismertetések, árjegyzékek minden érdeklődőnek készséggel és díjmentesen. Védjegy földgömb. Védjegy Schloesing Marseille. 799

SERTÉS-ELADÁS.

Pozsony vármegye, Németgurab község határában fekvő Tárnok pusztán

(Szempcz vasúti állomás) 200 darab egynevedéves 70 kgr. átlagsúlyú mangalicza süldő, amelyből 108 darab ártány és 92 darab kocza, valamint 19 darab vén kocza eladó. Vételajánlatok néhai gróf Páffy János központi irodája, Pozsony intézendők. 828

Őszi vetésre ajánljuk, ameddig a készlet tart, a rendkívül elterjedt Diószegi óriási buzánkat

mely számos gazda egybehangzó értesítése és a magyaróvári m. kir. gazdasági akadémia növénytermelési kísérleti állomásnak több buzafajtaival végzett vetési kísérlete szerint úgy szem-, mint szalmahozamra nézve első helyen áll.

Diószegi Czukorgyár, Diószeg (Pozsony megye). 806

Őszi vetésre

eladó üszögmentes gróf Gyürky-féle Prima „GRAND“ 80 kg. vető-buzamag, Stamora-Moraviczai állomásra szállítva 27 korona métermázsánként. Kérdezősködések gróf Gyürky vattinai urad. intézőséghez, Pusztá-Vattina. Posta Temes-Moravicza. 807

tenyészsertések

vannak eladásra. Megkeresések a tulajdonos avagy Szlávik Ede kasznárhoz intézendők. Posta és távirtda Feketebátor, pályaudvar. 824

Ujdonság! Most jelent meg! HÁZIALLATAINK OKSZERŰ TAKARMÁNYOZÁSA ÉS A TAKARMÁNYADAGOK KISZÁMITÁSA! KENESE FERENCZ főtitiz-tisztartó.

Amit ismeretes Dr. O. Kellner a mőckerni kísérleti állomás érdemes igazgatója a takarmányozásnak új alapot adott és azzal az eddigi elméletet nemcsak egyszerűbbé, hanem megbízhatóbbá is tette. E körülmény arra indította a szerzőt, hogy ezen új elméletet és ennek alapján a helyes és a gyakorlatban bevált takarmányozást ismertesse, a takarmányfélék tápanyagtartalmának kiszámítását pedig azzal igyekezett megkönnyíteni, hogy kulcsformában az összes takarmány-neműek tápanyagtartalmát nemcsak 100 kilogrammra vonatkoztatja, hanem 0-5 kgramtól 10 kgramig is kiszámította, miáltal a takarmánykeverékek összeállítását módfelett megkönnyítette. Ezen munka a gyakorlati gazda igényeire van szabva, megértéséhez elméleti előismeretek nem kellenek. Rövid és könnyen megérthető módon tárgyalja mindazt, amit a gazdának a gyakorlatban háziállatai okszerű takarmányozásánál és főképez az állatok hizlalásánál ismernie kell.

ÁRA FÜZYE 2 KORONA 50 FILLÉR, VÁSZONKÖTÉSBN 3 KORONA.

Megrendelhető a "PÁTRIA" részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-út 25. sz. (Köztelek).

Kölcsön és vétel új és egyszer használt kartellen kívüli **NAGEL ADOLF** zsák- és ponyvagyár, kölcsönintézet. Vétel, eladás és cserélés. BUDAPEST, V., Arany-János-utca 10. sz. Sürgőnyczim: **NAGELA BUDAPEST.** Vidéki telefon: 35-92.

ZSÁK behordási-kazai-repcze-rostaalj-waggon-
PONYVA

„HUNGÁRIA” kettős, kézi, favéges vagy manilla-aratógép kévekörtözők. Szőlőkötöző fonalak, kötelek, zsákzsinegek, lópokróczok.

Ad. 1596. sz.

Hirdetmény.

A hódmezővásárhelyi m. kir. földmivesiskolánál folyó évi október hó 1-én új tanév nyílik meg.

Czélja az iskolának, két évi időtartam alatt a tanulóul beiratkozó kisgazda és földmives egyáltalán az okszerű gazdálkodás iránt érdeklődő, 16 éves kort már elért ifjakat, oly gazdákká nevelni, kik részint saját birtokukon gazdálkodva, részint pedig mint gazdasági, uradalmi alkalmazottak, a hazának mezőgazdaságilag jól képzett, hasznos polgárai legyenek.

A tanulóknak felévenként előre, bentlakással járó teljes és jó ellátás czímén 150 koronát kell az iskola házipénztárába befizetni. Egyszerű gazdás ruházatról, valamint a csekély kiadást okozó tankönyv és írószerekről a tanuló maga tartozik gondoskodni.

A tanulóknak szakszerű kiképzéséről és gondos neveléséről, az iskola jó hírneve, valamint az állásba menni óhajtó végzett tanulóknak sikeres elhelyeztetése tanuskodik.

Bővebb felvilágosítással az iskola igazgatósága szívesen szolgál.

808

Istállókbannékülözhetetlen! **TIP-légy papír**

Egy-egy légy papír 1000 legyet fog, mely nem dobandó el, baromfi-nak kitűnő takarmány. 100 darab 4 korona.

DETSINYI FRIGYES
Budapest, V., Marokkói-u. 2.

A nevezett légy papírt több gazdaságban sikerrel kiprobáltam és legmelegebben ajánlhatom.
675 Wahl Ferencz, jár. állatorvos, Monor.

ÁLLATORVOSI SZAKKÖNYVEK

Állatorvosi Zsebnaptár 1908. Szerkeszti: Ligeti Leó.	K 5.-
Bornemissza Zoltán: Gazdasági állatgyógyászat, gazdák számára	K 4.-
Breuer Albert: Szarvasmarhák gümőkórja	K 1.-
Brummel Gyula: A sertésvész gyógyítása. Gazdák, állatorvosok stb. használatára	K 3.-
Dely Mátyas: Állatorvosi jó tanácsok.	K 4.-
Eisenmayer Sándor: Törvényszéki állatorvostan.	K 2.80
Eisenmayer S. és Göbel C. Állatgyógyászat. Gazdák számára	K 2.50
Engelbrecht Károly: Gazdasági állatboncz- és élettan és az általános állattenyésztés alapvonalai 32 táblával	K 1.20
Heksch Ödön: Állatorvosi recipe-minták. 955 recipével. Kötve	K 5.-
Hutya Ferencz dr.: Állatorvosi belgyógyászat. I. kötet. Fertőző betegségek. II. kötet. A vér anyagforgalomban, az idegrendszer, mozgató szervek stb. III. kötet. Az emésztőszervek, a husszervek és a bőr betegségei. Mérgezősek. A három kötet ára	K 31.-
Kóssa Gyula dr.: Gyógyszerrendelés. 115 ábrával és 357 rendelvénnyel	K 9.-
Lukács Aladár: Az állatorvosi első segély.	K 3.-
Monostori Károly: Állatainknak betegségektől való védelme	K 1.-
— Könyv az egészséges állatok gondozásáról és a betegnek ápolásáról 376 rajzzal	K 5.-
— Állategészségtan. 223 ábrával. 1908.	K 7.-
— Állatgyógyászat. Kézikönyv	K 4.-
Píósz Béla dr.: Részletes sebészet. I. rész. A fej és a nyak betegségei. Vásonkötésben	K 6.-
— Sebészi műtétan. (Sajtó alatt)	K —.-
Révész Gyula: Az egészséges állatok gondozása és a betegnek ápolása	K 1.-
Szabó Alajos: A háziállatok boncztanája, tekintettel az élet-tanra. 197 rajzzal	K 8.-
L. Szabó Döme: Állatboncztan és élettan	K 3.-
Tormay Béla: Állatorvosi feladatok a köztenyésztés terén	K 4.50

Megrendelhetők a "PÁTRIA" részvénytársaság gazdasági szakkönyvkereskedéséből Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Elsőrendű angol tenyészkos

kapható

Engel Sándor Csillagmajor gazdaságában, posta Sárosd, Fejér megye.

844

Nincs többé büz!

A Bonodor folyadék a legbüzösebb arnyékszék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. Elegsúlyu 5 kg. csomag bérmentve 7-50 K. (Elegendő 1 évre.) 1 kg. próbacsomag 2-50 K. csomagolással, szállítás nélkül. A Bonodor por vízeldek azonnali szagtalanításra kitűnő szer. 5 kilós postacsomag bérmentve 7 K., 1 kilós próbacsomag 2 K. csomagolással, szállítás nélkül. Szétküldés készpénzért vagy utánvételt. Számos elismerőlevél.

Vezető képviselő:

FODOR FERENCZ
Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40 H.

260

Ásványi és csontliszt-
szuperfoszfátot
továbbá szárított
czukorrépa-szeletet
legolcsóbban szállít:
STEINER és WALLEZ Wien, I., Graben 16.

683

Gőzeke acetylen-lámpák

Éjjeli szántásoknál **gőzekékre** különösen alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

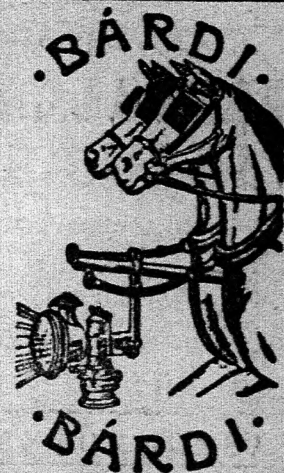
Kézi-, kocsi-, spritzbogen-, pózna-, asztali-, udvari-, kerti-, istálló- **acetylen-lámpák.**

Bárdi József automobil r.-t. Budapest, VI., Mozsár-utca 9. Fővárosi Orfeum mellett.

Telefon 16-28.

Sürgőnyczim: Pneumatic.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Értesítés.

A közös hadügyminiszterium az 1908 július 16-án kelt Abt. 13., 1134. számú leirata szerint a **lábbelit és a különféle bórnemű felszerelési cikkeket** a cs. és kir. hadsereg számára kisiparosoktól szándékozik beszerezni.

Az ajánlatok szeptember hó 7-ig a kereskedelmi és iparkamarákhoz nyújtandók be.

A közelebbi adatokat a közös hadügyminiszteriumnak a „Budapesti Közlöny” és a horvát-szlavon hivatalos lapnak (Narodne Novine) 1908 július 31-én, továbbá a „Magyar Ipar”-nak körülbelül 3 nappal később megjelenő számában teljes tartalma szerint közzétett hirdetése tartalmazza, a mely azonkívül a katonai területi parancsnokságok hadbiztosságainál, a brünni, budapesti, a Graz melletti göstingi és a wieni (kaiser-ebersdorfi) katonai ruhatáraknál és az összes kereskedelmi és iparkamaráknál is megtekinthető.

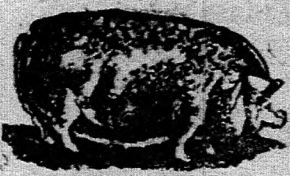
Budapest, 1908 július 23.

A cs. és kir. 4. hadtest hadbiztossága.

Utánnomás nem díjazatik.

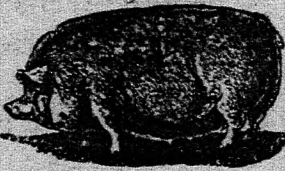
834

Sertéseladások és vételek

URL REZSŐ

sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári sertésüzem bérpalota).
Telefon: 97-05 Interurbán.
Felvilágosítással készséggel szolgál.

A KÖZELGŐ CSÉPLÉSI IDÉNYRE

AJÁNL

CSÉPLÉSI MÁZSAKÖNYVET

quart (4-ed rét) alaku 50 lapos füzet darabja kék másoló (indigó) papírral együtt 1 korona.

ÉRTESSITŐ CSÉPLÉSRŐL

keskeny alaku, két-két egyenlő szövegű lappal, melyekből egyik kitéphető, kék másoló (indigó) papírral együtt .. 1 kor. 60 fill.

a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek).

Az OMGE. mezőgazdasági üzemi osztálya

főfeladatuk **tízi ki** a belterjesebb és az eddigénél hasznosabb **gazdálkodás előmozdítását** a gyakorlati szaktanácsadás útján.

Kidolgozza az okszertü gazdasági berendezés alapján **szolgáló Üzemtervet**. Elvállalja a **gazdaságok állandó felügyeletét** és ezek **Üzemének ellenőrzését**. **Tanácsot** ad a gazdasági számviteli **könyvek berendezésénél**, vezetésénél és azok lezárásánál. **Elvállalja** a gazdasági **számvitelének felülvizsgálását** vagy állandó **ellenőrzését**. Kivégzi a gazdaság számadatainak elkészítését, időszakos jelentéseket alapján. Évi zárlatokat és jövedelmességét számításokat elkészíti. **Tanácsot ad birtokberendezésénél**, valamint **mezőgazdasági pénz- és hitellügyi kérdésekben**. **Gazdasági ügyekben jogi tanácsot** szolgáltat. **Tanácsot ad birtokügyekben** a választott szakbírói tisztelet elvállalja. **Birtok és mindenemű mezőgazdasági értékecsései** végetek. A bejelentett **eladó és bérbeadó birtokokat törzkönyvileg nyilvántartja**.

Gazdatisztereket és egyéb képzetebb gazd. személyzetet keresőket nyilvántart.

Adóügyekben az OMGE. tagjainak szakvéleményeket ad, az adókönyvek alapján felülvizsgálja az adó helyes kivetését és tulfizetés esetén az összeg visszatérítését közérkező Adóelengedések ügyében utalgatással szolgál. Hasonlóan igénybe vehetik az üzemi osztály irányú működését az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Mangya fogyasztási és értékesítő szövetkezet tagjai is, ha tagságukat igazolják.

Nyilvántartásra bejelentetett:

Eladó birtok:

- 543 m. hold** Zalában, vasútállomás a birtokon szeszgyárral, téglavetessel, cseméntárnyúval, iparvágány s mérleggel, urilakkal, Birmilkor átvehető. Esetleg bérbeadó. Tulajdonos: Záhony, Túrje.
- 197 m. hold** pilliscsabai vonalon, 15vástól 30 km.-re, 4. újság között, orvos, gyógytár Nyergesújfalun, Dunától 10 p. Tejgazdasággal, sertésenyésztéssel, 8 h. szőlővel, csirővel magtrakkal, 2 nagy pinceszével, 5 szobás lakás úveges, zárt verandával.
- 200 m. hold** sík fekvésű 1. o. szántó, fővonal mentén fekvő város határában, megfélelő g. épületekkel.
- 370 m. hold** Sáros m. gyében, melyből 310 hold erdő, urilakkal és 5 hold díszkerttel, köves út mentén.
- 100 kat. hold** körül 1. o. bacska föld, 15 percnyire a vasútállomástól, jó urilakkal, a Ferenczcsatornától 8 percnyire, urilak és gyümölcsösökkel.
- 500 m. hold** Szatmár megyében, vasútállomástól 2 km.-re, kényelmes urilakkal.
- 1015 kat. hold** Torontóban a Tisza és vasút mentén, köves úttal, egészben avagy csak egy körülbelül 500 holdas része, gazdasági épületekkel.
- 808 kat. hold** Erdélyben, vasúttól 7 kilométerre, épülő vasút helyben, 40 kat. hold dohányengedéllyel, kelő lak- és gazdasági épületekkel.
- Temesvár határában**, a várostól 2 kilométernyire, 211 m. h. kiterjedési birtok, szép kertben fekvő 10 szobás lakással, cselédházakkal, 150 darab martára való istállóval, nagy kukorica-görével, eladó. A birtok talaja a legjobb minőségű föld, az egész **primáriuma kiválóan keleti talaj**, egy a legintenzívebb művelésre, mint tejgazdaságra kiválóan alkalmas. A vételi megkötényül a birtokon levő nagyobb összegű, igen ocsó és előnyös törlesztés kölcsön.
- 230 m. hold** Budapesttől fővonalon gyorsra 1/2 óra, vasútállomástól minton 4 km.-re, megfélelő gazdasági épületekkel, vízvezetékekkel, csinos kis parkban urilakkal, 60 m. h. erdőállósággal.
- 886 hold** Nógrád m.-ben, miből 400 h. szántó, 54 h. rét, 5 h. kert, 1 1/2 h. szőlő, 20 h. legelő, 90 h. erdő, a többi rész major, udvar és ut. Vasútállomástól 5 km.-re. Teljes felszereléssel 400,000 koroná. Esetleg bérbe is vehető.
- 383 hold** szőlős való, egyenes felületű, vasút közelében fekvő homokbirtok, melyből 41 hold már szőlővel beültetett, egészben vagy kisebb részletekben is eladó.
- 1000 m. hold** Hont megyében, ebből kb. 800 m. hold szántó, 10 hold rét, 80 hold erdő és 100 hold legelő, 8 hold fiatal, nemes gyümölcsös. A birtok egy darabban fekszik, jó és elegendő épülettel felszerelve, tehermentes, saját kezelés alatt áll. Esetleg bérbeadó.
- 2488 hold**, 50 hold termőgyümölcsös Erdélyben, saját kezelés alatt levő birtok, megfelelő számú kitaró kőből épült épületekkel. 10 szobás kastélyval, szeszgyár és finomító, jó munkásszervezők. A felszerelés nélkül 560,000 K. Amortizációs teher 200,000 K. Esetleg bérbe adó.
- 290 hold** Szilágymegye, vasútállomástól 7 km. Fele részben szántó, fele részben legelő és kaszáló. Dohánytermelési engedéllyel. Kereskedelmi növények termesztésére és tenyésztésre alkalmas. Kedvező fizetési feltételek.
- 200 hold**, vasútállomástól 2 km. Szőlőművelésre különösen alkalmas. 2 holdas parcellákban vagy együtt az egész terület eladó.
- 588 hold** Budapesttől 1 órára, 31 h. termő szőlővel, 6 h. gyümölcsösökkel. Parkban 5 szobás urilak, 40 h. dohányengedély. Jókárbán levő kelő számú gazdasági épülettel. Ára teljes felszereléssel és vétellel 325,000 K.
- Emelősz. kastély** 25 hold földdel a Balaton mellett szép park. Ára 75,000 K.
- 518 m. h.** Borsod megyében vasútállomástól 6 1/2. épülő vasúttól 3 km.-re. Elegendő gazdasági épületekkel és külön belsőséggel, melyen az urilak áll. 40 hold dohányengedéllyel. Az egész birtok prima buza-termő szántó. Ára m. holdanként 650 korona.
- 2400 m. hold** sík fekvésű dunántúli birtok, 1600 h. szántó, 350 legelő, 250 erdő, 40 kaszálóval, 2 jól elhelyezett majorban kelő gazd. épülettel. Uri lak 10 holdas parkban. Három vasúti vonal mentén. Ára 700,000 kor. Teher 400,000 kor., mely rajt maradhat.
- 56 kat. hold** sík fekvésű, buza-termő szántó Temes megyében, vasútállomás mellett, épületek nélkül kat. holdanként 600 koronáért.
- 267 m. hold** Fejér megyében elegendő számú gazdasági épületekkel és jó lakóházzal, 5 hold szőlő és 16 hold dohányengedély.

Birtokvétel:

- 200 m. hold** birtok 30-40 km.-nyire a fővárostól.
- 400-800 m. holdas** jó minőségű birtok, jó út mentén, vasúttól nem távol, családunk való tágas és egészséges „akással, árnyas kerttel.
- Kisbirtok**, szép és tágas lakóházzal, parkkal, vasútállomások közel, lehetőleg fővonalon.
- 400-1000 h.** birtok, melynek nagy része vágóerdő. 2916
- 1000 holdig** cserébe fővárosi házt, egy tulajdonos erdőből álló, Hont, Nógrád, Örmény, Heves vagy Borsod megyékben fekvő birtok. 567
- 2-300 hold** birtok, jó lakással és gazd. épületekkel, város és vasút közelében. 3950
- 200 holdas** birtok urilakkal, lehetőleg Kecskemét vidékén. 3982
- 10-1000 hold** erdőbirtok az ország északnyugati részén. 9
- 2000 hold** elsőrendű talajú birtok, csukorérpa vidéken, vasútállomás közelében, szép kastélyval és parkkal, Béctől legfeljebb 6 órányira. 5215
- 800-1200 m. hold birtok**, kelő gazdasági épületekkel felszerelve, megfélelő lakóházzal. 456
- 2000 hold** jó talajú birtok, részben erdővel, kastély és parkkal, közel a vasúthoz. 5216
- 200-300 m. hold** főváros vagy vidéki nagyobb városhoz közel épületekkel, jó lakóházzal, tehermentes vagy ocsó amortizációs kölcsönre. 1214
- 3-400 hold** egyetemesen legelő 5 szobás lakással, vasúttól legfeljebb 1 1/2 órányira jó uton. Lehet az egész birtok erdő. 12
- 800-1000 holdig** jó földek és épületekkel, instruktívóval. A lakóház taluban vagy város közelében legyen. 79

Bérbeadó birtok:

- 480 m. hold** Abauj megyében 7 km. a vasúttól, országot mellett, 7 szobás udvarházzal, kelő gazdasági épületekkel. 5003
- 370 hold** jó trágyaerőben levő házilag kezelt birtok Jász-Nagy-Kun-Szolnok megyében, nagy városhoz 5 kilométerre. Elegendő számú jókárban levő épületekkel. Ösztöl fogva bérbeadó. Felszerelés átvehető. 514

Birtokbérlet kerestetik:

- 180-200 m. h.**, amely kereskedelmi növények termesztésére alkalmas és rajta tejgazdaság üzemeltethető. 2538
- 800-1500 h.** Erdélyben vasúthoz közel, jó urilakkal és gazdasági épületekkel, rét és legelővel. 496
- 2-3000 holdat** tavaszi vagy őszi átvételre, lehetőleg a Dunán túl vagy kedvező feltételekkel másutt is, hol a tenésztet üzemeltethető. Urilak legalább 6 szobás legyen. 1868

Ezekon kívül nyilvántartjuk a **visszavándorlók** letelepítésére alkalmas birtokokat és **bérlőszövetkezetek** alakításánál közbenjárunk a Magyar Gazdaszövetségnek. Csakis közvetlenül a tulajdonosoktól fogad el bejelentéseket **AZ OMGE. ÜZEMOSZTÁLYA.**

MAGYAR GAZDÁK
ÉRTÉKESÍTŐ SZÖVETKEZETE
 BUDAPEST (Központi vásárcsarnok).
 Igazgatóság és központi iroda:
 Budapest, IX., Imre-utca 4.
 Nagy köpnyezét:
BUDAFOKON.

ÉRTÉKESIT
 húsféléket, baromfit, vadféléket, tejterméket, tojást, zöldséget, gyümölcsöt, mézet és **MINDENMŰ ELEMELÉSEKET.** Hordóbor-értékesítő osztály. :: Egetett szeszestitok értékesítése.
A MAGYAR ORSZÁGOS MÉHÉSZETI EGYESÜLET
vezérképviselői.
 A szövetséget tagjai kedvezményben részesítik. Mindennemű értékesítési ügyben díjtalanul nyújt felvilágosítást.

3-400 liter tejet
 vennék ab. Budapest 20 fillér.
Csakis grófi uradalomból.
 Czim e lap kiadóhivatalában. 840

SÜRGÖNY-CZIM: WALSER CSÁNGÓUTCA BUDAPEST. TELEFON: BUDAPEST 95-50

WALSER FERENCZ
 Cégtulajdonosok: Walser Ferencz, Walser János Győző Gyula.
TÜZOLTÁSZEREK és SZIVATTYÚK-GYÁRA
HARANG és FÉMONTÓDE
 BUDAPEST, VI. CSÁNGÓUTCA 6 B.
 VILLAMOS MEGÁLLÓ:
 VÁCZIÚT, A RÉGI VÁM KÖZELÉBEN.

A mikosdi uradalom mezőgazdasági szeszgyára eladja üzemvártozás miatt a két év előtt beszerzett s tökéletesen jó állapotban lévő **2 méter hosszú burgonyamosót** a hozzátartozó elevátorral; bővebb felvilágosítást nyújt „**Uradaimi intézőség, Mikosdpuszta per Zalabér**“.
 794

Ujdonság! Ujdonság!
AZ OKSZERŰ BAROMFI-TENYÉSZTÉS. Iria: KÖNYV JÓZSEF.
 E nagyfontosságú szak-könyv magamagát ajánlja. Mindenkinék, aki kedvet érez a baromfitenyésztéshez s emellett anyagi függetlenségre is vágyóúik, megbecsülhetetlen szolgálatakat fog tenni.
 Ára fűzve 3 K 60 fill., vélin-szürke vászonkötésben 5 K.
 Megrendelhető a „Pátria” részv.-társ. gazdasági szak-könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Szeszszámítási táblázat
 71%-87%o erősségű szeszkeveré-
 kek alkotásaitalmának hektoliter-
 fokokban való meghatározására,
 a szesz igazi fokából és literék-
 ben kifejezett igazi térfogatából.
 Összeállította: Thery Péter. Ára
 1 korona, mely összegnek előle-
 ges beküldése ellenében bérmentve
 szállítja a „Pátria” r.-t. gazdasági
 szak-könyvkereskedése Buda-
 pest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz.

SZÉNA lovaknak edesszéna és here
 ugyszinte szarvasmarhák részére, nagyobb
 mennyiségben 50-60 kilós bá-
 lekban, préselve **bérmentve**
 minden állomásra kapható.
 Megkereséseket kér 811

Heuexport, Cilli,
 Steuermark ■ Postfach 63.

Eladó tenyészkánok.
 Schwa z Ferencz pusztá-fancs kái gazdaságában, u. p.
 Ugra, Bihar megye, 1 1/2 éves, vészen átment
tenyészkánok
 eladók. Ugyanottan **KOSOK** is kaphatók. 837

GAZDASÁGI KÖNYVVITELI NYOMTATVÁNYOKAT ■ ■ ■ LEVÉLPAPIROKAT ■ ■ ■ BORITÉKOKAT ÉS EGYÉB NYOMDAI MUNKÁKAT

JUTÁNYOSAN ÉS CSINOS KIVITELBEN KÉSZIT ■ ■ ■

“PÁTRIA”

IROD. VÁLLALAT ÉS NYOMDAI R.-T.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZ. (KÖZTELEK).

KÖLTSÉGVETÉssel KÉSZSÉGGEL SZOLGÁLUNK. ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

Nagyobb mennyiségű
préselt szalmát
 megvételre keresek.
Biró Géza, Szigetcsép. 846

Őszi vetésre eladó üszögmentes bánáti marosvidéki garantált 83 kg.
vetőbuza-mag
 ab **Varjas 25 kor.** métermázsánként. Kér-
 dezősködések **Fóris József** főszolgabíró gazda-
 ságához **Nagyfalu,** Temes megye czimzendők. 845

Legkorábbi tavaszi takarmányt szolgáltató 825
szent János rozs
 kitűnő minőségben kapható, míg a készlet tart, mé-
 termázsánként 20 korona árban a **kisvárdai** vagy
tornyospálczai állomásra szállítva a vevő zsákjaiban.
 Megrendelések Reizman Herman gazdaságának köz-
 ponti irodája Kisvárdá czimre küldendők.

Erdélyi Kereskedelmi Társaság

Fodor és Társai

megbízásokat elfogadnak jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelőség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetítik.

Czím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.

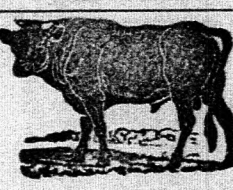
Telefon 311.

Bonyhádi faj

vöröstarka ökr- és üszőborjukat 1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra vagy járomba való tarka ökröket, ugyintén hasas vagy friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozik

Nolzer Antal, Dombóvár Tolna megye

vöröstarka ökör és üszőborjukat

1-2-3 éves korban, továbbá hizlalásra v. járomba való tarka ökröket, ugyintén hasas v. friss fejős teheneket a legjutányosabb árban egyezség szerint bármily mennyiség szállítására vállalkozunk

Spitzer és Weller Kis-Czell

Bonyhádi friss fejős-tehenek és tenyész-bikák

jutányos áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istálló Kispesten, Üllői-ut 24.

Telefon: Kispeszt 1. Levél- és sürgönyczím: Plaschner Sándor

4743 tehénkereskedő Bpest, Ferenz-körút 40.

Vegyések

Teleltetésre elvállal 60-80 akár rész, akár pedig tartásdíj ellenében. A jószág már aug. hó elején átvételre. Megkereskedet a kiadóhivatal továbbítja. 4515

Te-elésre elvállal 30 db 1-2 éves ökröt és felbetelelt gazdaságában felbetelelt Pécsh. 4578.

Védekezés a sertésvész ellen. Mivel a nyár folyamán állandóan gyóni hirtelen tartózkodom, a levelezés megkönyvitése végett, szükségesnek tartom ezt azoknak, kik találmanymom, a sertésvész elleni óvszer iránt érdeklődnek, itt b. tudomásukra hozni. Czímem tehát Olgyai Molnár Pál földművelő Gyón pályaudvar. 4574.

Eladás

Burgonyát mindentelét és mennyiségben vesz és elad Sándor A. Mudrok, Mitrovicza (Serém megye). 4523

A gőzlokomobilok szerkezete és kezelése. Irta Naszályi József, okl. gépészmérnök, m. kir. ker. iparfelügyelő. 167 ábrával. Ezen minden gondosággal megkötött szerkezetről és kezeléssel szükséges összes tudnivalókat könnyen elsajátítható módon tartalmazza. Ára 3 korona 20 fillér, mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve szállítatik. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Kastély (Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két melléképülettel, parkkal, fuzzával egy 7000 koronát jövedelmező szőlővel eladó. Czím megírdható Morze Rudolfinál, Budapest. Nádor-utca 11. 789

A stabil gőzgépek gyártásának tanácsa. Irta Naszályi József, okl. gépészmérnök, m. kir. ker. iparfelügyelő. 149 ábrával. Ára 5 korona 20 fillér, mely összegnek előleges beküldése ellenében bérmentve küldi a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Szöszös-bükköny igen szép minőségű eladó Dobrin Richárd nagyfokos bérzadaságában u. p. Somogy-Szent-Miklós, Állomás Nagykanizsa. 4566.

Szarvasmarhahizlalás. A legjövendőmezőbb módnak is nevezése. Irta Ujváry Imre. 1 kor. 10 fill. előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedése Bpest, IX., Üllői-ut 25.

100 hold luczerna arankamentes mag termése eladó és megtekinthető Dely Imre bérzadaságában Peres, u. p. Furta, vasúti állomás Berettyó-Ujfalu, hol kocsi mindig kapható. 4505

Fagyaltok, krémek, parafalkocsonyák elkészítése legjobb receptek után. Irta Kürthy Emilné. 70 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX. kerület, Üllői-ut 25. szám.

Eladó Hofherr és Schrantz-gyártmányu, 7 lóerejű gőzszepítő garnitúra elevátorral és löher-fejtővel együtt. Teljesen új, csak 5 hétig volt munkában. Előnyös feltételek és jutányos árban megkapható. A birtok parcellázódott, a gép megmaradt és szert eladó. Levélben és személyesen tájékozódni lehet Vanczel Jánosnál, Kolozsvár, Kövespad-utca 16. 4512

Allatgyógyászat. Kézikönyv külső és belső betegségeknek felismeréséről és gyógyításáról. 100 recepttel és 100 ábrával. Irta: Monostori Károly. 430 K előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Birtok 30 hold kitűnő termőszőrű, szőlő, gyümölcsösökkel, hozzá való épületekkel, 20 hold szántó, szintén épületekkel, 25 hold erdő, szintén épületekkel, terméssel együtt 60,000 koronáért, kedvező fizetési feltételekkel, szabadkézből sz. mal eladó. B. Horváth Imre Kerekegyháza, Pest megye. 4538

Fiedler János lenfonógyára

Komárom vesz

nyers lenkórót

szál-nyéréshez, valamint kaszált és géppel csépeelt lenszalmát,

tetszés szerinti mennyiségben és elad

eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Különléle ilatok, szörpök és likörök, pezsgő stb. elkészítése. Legjobb receptek után. Irta Kürthy Emilné. 70 fillér előleges beküldése ellenében szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Kékkő

vetéshez, elsőrendű 250 kilós hordónál 63 kor. kímérve 64 kor.

Deutsch Albert és Fia Debreczen. 802

A ló és tenyésztése. 600 14 melléklettel. 3-ik kiadás. Irta Koyácsy Béla és Monostori Károly. Ára húve 12 kor., tartós díszkötésben 15 kor. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Szénát és szalmát

vesz és elad bármily mennyiségben

Ausch Frigyes Budapest, Gabonatorzsda. 575

MEZŐGAZDASÁGTAN!

Irta: Szilárd Gyula. A könyv tartalma és beosztása röviden a következő: I. RÉSZ. Általános növénytermelés. A növény. A talaj. Földművelés. Irigyzás. Vetés és vetélek állása. Termények letermelésa és elterítése. II. RÉSZ. Különléges növénytermelés. Gabonafélék. Hüvelyes, kapás, olajos, szalastakarmány, ipari és gyári növények. III. RÉSZ. Kert és szőlő. Konyhakertészet. Gyümölcskertészet. Szőlőművelés és mustkészítés. IV. RÉSZ. Allattenyésztés. Az állati test. Állatok takarmányozása. Egészséges és beteg állatok ápolása. Általános tenyésztési szabályok. Lótenyésztés. Szarvasmarhatenyésztés és tejkészítés. Jul- és kecskatenyésztés. Sertésenyésztés. Baromfitenyésztés. Háziállattenyésztés. V. RÉSZ. Gazdasági üzletvitel. Gazdaságok berendezése. Üzleti töké. Számítás és jövedelemszámítás. Méhszét.

Ára vászonkötésben 5- K. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Préselt búzaszalmát és zabszalmát

szállít elsőrendű minőségben és legolcsóbban

Ehrenreich Béla Bajmok (Bácska). 6808

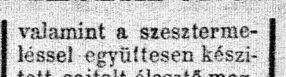
Most jelent meg! Az 1908. XXVIII. t.-cz., a

SZESZADÓRÓL

valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadótatásáról, ugyintén a szeszkontingens megállapításáról és felosztásáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal. Ára 4 korona. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker. Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Világhírű szabadalom

16 államban.

Stádel-Torkos földmérés-taliga

Stádel gépgyárban. Győr-Ménfőcsanak.

Most jelent meg! Andrásovich Géza: Háziállattenyésztés és értékesítés

harmadik, teljesebb bővített kiadása. Számos művészi képpel és egy műveléssel. Ára bérmentes küldéssel 2 kor. 20 f. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

LEGYEK

konyhából, kamrából, mézszárazkőből, istállóból, vágóhidről biztosan eltűntnek, ha a falakat

LEGY-BONODORRAL meszljük. Legjobb már kora tavasszal. — Egy kiló elegendő 25 m²-re, 5 klg. leírással 6 kor. franco utárvétellel. Megrendelhető FODOR FERENCZNÉL Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/H. Számos előismerővel. 287

Fontos minden szőlősgazdának:

A szőlőtöke helyes metszése és annak okszerű nyári kezelése.

Irta és számtalan rajzzal ellátta: Saary Ákos.

1 korona 50 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Száritott répaszeletet

junius — július — augusztus szállításra a nál 730

DUKES és HERZOG Galgóc — Budapest, V., VÁCZI-KÖRUT 74.

Mezőgazdasági kereskedelemtan.

Irta: KROLOPP HUGO. Ezen mezőgazdasági szakirodalomunkban hiányt pótló mű hivatva van arra, hogy a gyakorlati gazdát a gazdasági termények és termékek beszerzési és értékesítési módjaival megismertesse. Bolti ára 10 korona. Megrendelhető a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Böventermő Őszi árpát

17 koronáért mm.-ként állomáshoz szállítva vevő zsákjában szállít

Schwarz Károly és Albert Gyulaj, Szabolcs m. 4577

Gazdák figyelmébe!!!

Most jelent meg! A pinczegazdaság melléktermékeinek értékesítése.

Irta: Szilárd Gyula, a gróf Esterházy-féle csákvári földművelésiskola tanára. Tartalma: Pálinka- és cognackészítés. A tüköly és venyige mint takarmány. A borsóprű értékesítése. Borkőnyerés törkölyből és borsóprűből. Kék szőlő festőanyagának kivonása. Szőlőmagolaj-nyerés. Csersavólat-készítés szőlőmagból. Ecetkészítés. 1 korona 60 fillér előleges beküldése ellenében bérmentve szállítja a "Patria" r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Szénát Szalmát

muhart, zabshükkönyvt bármily mennyiségben

veszek és eladok.

780 Felpréseléshez modern gőz- és lópréseimet becsátom eladó rendelkezésére.

SCHREIER BÉLA takarmánygyáros Budapest, VII., Népszínház-utca 22. Telefon 20-52.

Eladó bérház!

Budapesten (IX., Mester-u, 12. sz.) a Ferenz-körút közelében, 134 m. Villamos megálló. Felújítással ugyanot a háztulajdonos szolgá. — Ügynökök kizárva.

Vétel

Magyarbánsági közszeg három waggon állami mének értékesítésére alkalmas szénát keres. Ajánlatok az előjárásigazhoz intézendők. 4583

Naponként 300-500 liter lehetőséggel ürad. tejet keresek 1, esetleg több évi szerződésre megvételre. Ajánlatokat az kecskeméti vasúti állomás c. lap kiadóhivatalába "Tej 4413" jelzettel kérek. 4413

Őszi borsóra

mintázott árajánlatot kér

Drassói uradalom, KONCZA. 843

Szénát, szalmát

vásárol uradalomtól (közvetítés nincs kizárva) bármely mennyiségben. Számos és legújabb rendszerű préssel rendelkezik. 783

Kozlik Károly özvegye szén- és szalmakivitteli üzég Moson. Alapított 1882

URADALMI TEJET és TEAVAJAT

megvételre keres bármely mennyiségben

Szántó Adolf és Tsa Budapest, VII., István-ut 67. 768

Bérlet

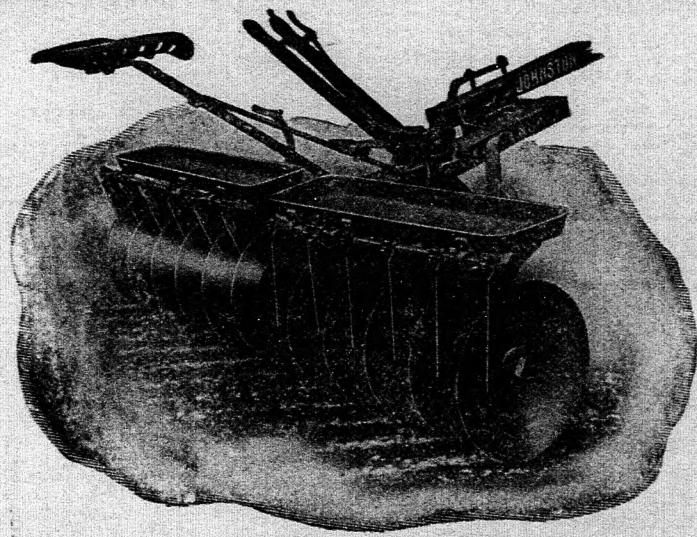
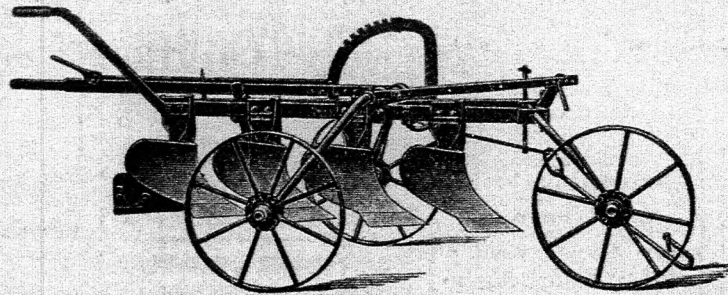
3-400 holdas bérlet keres- tetik azonnali átvétellel Győr, Pest, Fehér, Nőgrád, Heves megyékben. Czím a kiadóhivatalban. 4582

Korcsok vasúthoz nem távol 5000-8000 holdas, leginkább legelő és kaszálóból álló birtok. Czím a kiadóban. 4584

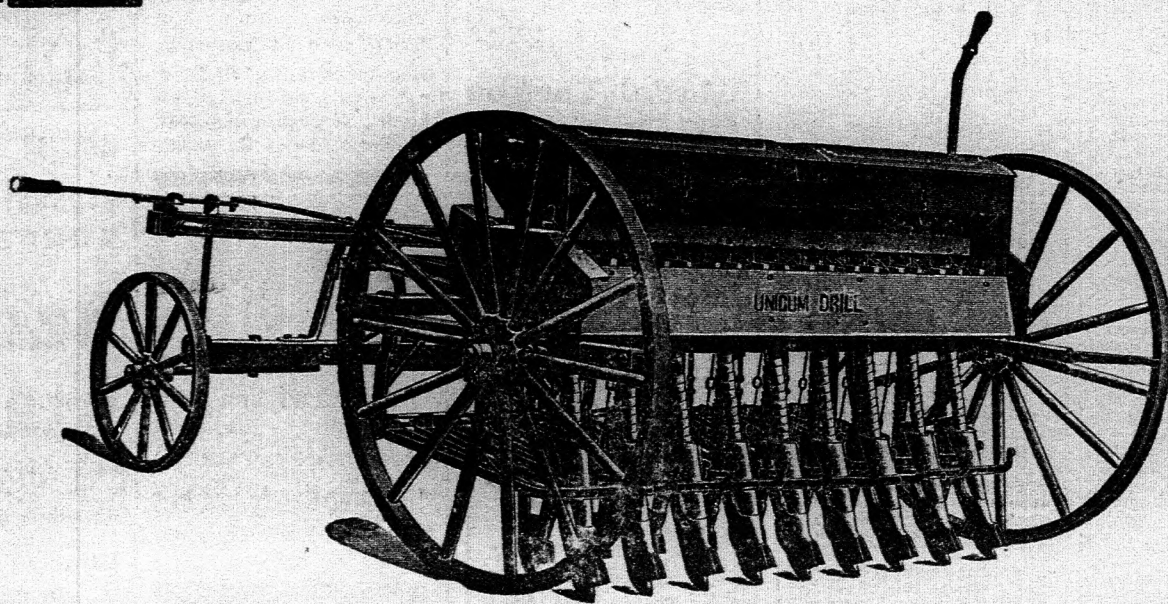
A tarlóhántás Bächer könnyű négybarázdás hántóekéje
 legcélszerűbb Bächer könnyű hárombarázdás hántóekéje
 eszközei: Johnston tarlóhántó tárcsás boronája.

Legjobb acélananyag, csekély önsúly, kevés vonóerő, ideális munkateljesítmény. :::

::: TESSÉK AJÁNLATOT KÉRNI!
OLCSÓ ÁRAK!

BÄCHER RUDOLF :: VEZÉRKÉPVISELET ÉS FŐRAKTÁR :
 SPECZIÁLIS EKE ÉS TALAJMŰVELŐ **SZÜCS ZSIGMOND**
 :: :: :: ESZKÖZÖK GYÁRA. :: :: :: BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68. SZÁM.

Az eredeti MELICHAR gyártmányu, páros sorszámú ::

**„UNIKUM
 DRILL“**

a jelenkor legtökéletesebb sorvetőgépe. :

Utolérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgynek teljes egyforma, ideálisan töké-

letes magelosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás, feltűnően csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel, elsőrendű anyag, bámulatosan egyszerű szerkezet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdonságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános kedveltségét köszönheti. Több mint 32.000 darab használatban. Számtalan elsőrendű kitüntetés és sok száz elismerőlevél a világ minden részéből.

Ujabb speciálítások: műtrágyaszórógépek és műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek. Különleges répavetőgépek és amerikai rendszerű kukoriczafészekberakók (a Hermann-féle művelésmóddhoz). Chiliszőrők a cukorrépa fejtrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ :: VEZÉRKÉPVISELET ÉS FŐRAKTÁR :
 SORVETŐ-ÉS MÜTRÁGYASZÓRÓ- **SZÜCS ZSIGMOND**
 :: :: :: GÉPEK GYÁRA. :: :: :: BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68.

Hirdet...
 Bet...
 Földbirt...
 Díjment...
 A Magyar...
 Betölt...
 Pályázat...
 Egy belte...
 Gazdatisz...
 Gazdaság...
 Gazdatisz...
 Azonnali...

GŐZMIVELÉS.

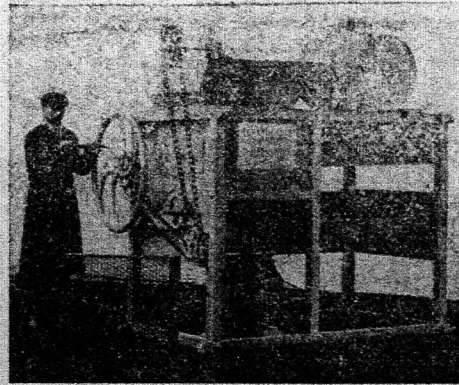
Nagyobb területek szántását gőzekével

hajlandó vagyok árvalaliki; 4/19

mélyrigoleozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kérésnek, hogy ottani címünkhöz forduljanak.

WOLFF ERNŐ, BUDAPEST-KELENFÖLD.

Ne vegyünk melasz keverékeket!
Az egyedül megfizethető erőtakarmány
az, melyet a gazda maga állít elő!

Agrikultura melasz erőta-
karmányt készítő gépeinket

kézi- vagy hajtóerőre berendezve! 3-4 wággon
áru előállításánál a gép ára már megtérül.

Melasz, szárított répaszelet, korpatétek, minden-
féle műtrágyák. „Agrikultura” org. trágya, enyv-
telen csopliszt, stb. árusítása.

AGRIKULTURÁ MEZŐGAZDÁKAT

ELLÁTÓ R-T. Iroda és mintatelep

Budapest, V., Zoltán-utca 12.
Sürgönyözim: OXYGÉN. Telefon: 99-43.

Szállítóképes faszén-termelők felkéréstnek
címük leadására. Szives megkeresések intézendők:

Bernhard Pollak
Wien, IV. Brucknerstr. 6.

839

Harminczhat darab erős, betanított

igás-ökör

eladó GRÓF TELEKI ARVÉD
drassói uradalmában, posta, vasút
KÖNCZA:

815

Kévekötelek, Bellán-féle szabadalom, mindkét
végén pirosra festve.

Manilla zsinog kévekötegéphez.

Zsákok minden czélra, kender-, len- és jutaszövetből.

Zsákkötő-zsinog és varró-spárga.

Szőlőtáposó-zsákok. Szőlőkötöző-fonalak.

Ponyvák vízmentes és természetes szövetből min-
den czélra.

Kötélárak hosszú szálu bácskai kenderből.

Bellán Mátyás

kender-, kötél- és sportáru
kézműipar telepén

Ökörszajkosarak erős kenderzsinorból

Kender géptömítés és fonásra, valamint kőcz gép-
tisztításra.

Kendertömítők különféle minőségben.

Abraktarisznyák ritkán szöve kenderzsinorból,
tömören szöve juta és kendervászonból.

Lóhálók, tennispálya bekerítő- és középhálók,
halászhalók, tornakészletek, függőágyak stb.
legelőnyösebben szerezhetők be:

Dunacséb (Bácska).

Arjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

614

Magyar gyártmányu

:: kőtgéprendszerű ::

Gőzekéket

a legtökéletesebb kivitelben készít:

GANZ és TÁRSA

Vasöntő- és Gépgyár Részvény-Társulat

BUDAPESTEN, X., Kőbányai-ut 31. sz.

Részletes leírással és ajánlattal
szívesen szolgálunk.

AZ ÁSVÁNYI-FÉLE

szabadalmazott

TENGERISZÁRTÉPŐGÉP

az egyedüli és utolérhetlen szerkezet, mely a tengeriszárat legtökéletesebben tépi szét és így a zombolyá-
záshoz előkészíti takarmányozási célokra.

!!! Szaktekintélyű gazdák által minden gazdaságban nélkülözhetlen gépnek kijelentve. !!!

1908. évi tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalom tulajdonos

„NICHOLSON”

gépgyár részvénytársaság Budapest, Váci-ut 17.

Ismeretetés, árjegyzék ingyen és bérmentve.